

KURJER WILEŃSKI

Nowogródzki, Grodzieński, Suwalski, Poleski i Wołyński

Lepiej czy gorzej?

Staranna izolacja jaką się odgradzają Sowiety od innych państw, a jednocześnie docierające niekiedy do naszej opinii wiadomości o niezada walającej sytuacji gospodarczej i politycznej ZSRR, wzbudzają zainteresowanie, które w stosunku do Sowieców streszcza się corocznie w pytaniu — lepiej czy gorzej?

Wiemy, jak wielką wagę dla rozwoju stosunków nie tylko gospodarczych, lecz i politycznych w ZSRR posiada każde powodzenie, lub niepowodzenie produkcji rolniczej.

Udane zbiory rozwiązują ręce władzom sowieckim, umożliwiając zarówno gospodarce jak i społecznemu eksperymentowaniu na organizmie państwowym; nieurodzaj, lub inne niepowodzenia rolnictwa wywołują niezadowolone ludności i konieczność jej uspakajania organizowanymi ad hoc tragifarsami procesów politycznych w stosunku do „wrogów ludu”, a czasem, gdy i to nie pomaga — masowymi wysyłkami niezadowolonych na „kurację” w obozach koncentracyjnych.

Są to, oczywiście, rzeczy niepożądane z punktu widzenia bezkarności i bezpieczeństwa w sprawowaniu rządów przez komunistyczną partię, dlatego za wczasu już władza i prasa sowiecka, która jest ich wyrazicielem, krytykują surowo niedociągnięcia w resorcie rolnictwa i uprzedzając wypadki stwarzają atmosferę poszukiwania winnych za ewentualne niepowodzenia produkcji rolniczej.

Obecnie rolnictwo sowieckie przeżywa okres siewów wiosennych, posiadający decydujące znaczenie dla wyników produkcji w 1938 r.

Rzut oka na rozległy teren Związku Sowieckiego w okresie siewów dla władz sowieckich nie jest bynajmniej pocieszający.

Oto Białoruś Sowiecka (BSRR) — ze względu na bliskie sąsiedztwo niewątpliwie najbardziej interesująca sfera rolnicza naszych ziem wschodnich.

Ostrą krytykę przebiegu siewów na Białorusi prasa sowiecka („Socjalny Ziemledielje”, 11.V., 14.V. 1938 r.) rozpoczyna złośliwym porównaniem łupczych komisariatów rolnictwa BSRR do biur prasowego, w którym agrodomowie zamiast przebywać w terenie podczas najintensywniejszych prac — zajmują się kolekcjonowaniem wycinków z gazet i rozkoszują się drukowanymi w nich opisami sukcesów, osiągniętych przez Sowiety w dziedzinie rolnictwa.

Nawiasem podkreślić pragnę, że jest to wymownym dowodem „prawdziwości” podawanych przez literaturę sowiecką wiadomości, skoro własna prasa piętnuje ludzi, którzy, biorąc dosłownie informacje prasowe, zapewne nie mogą wyjść z podziwu, że bez ich pomocy i trudu samo się tak wszystko pomyślnie rozwija. Istotnie, wiarygodność statystyki sowieckiej jest b. wątpliwa, bo np. NKZ BSRR (Białorusi) podaje w komunikacie z 10.V. br., że zasiewy jarene na Białorusi wykonane są w 72 proc. a w pięć dni później opublikowany w prasie komunikat NKZ ZSRR z 15.V.

br. określa wykonanie zasiewów w BSRR na 59 proc.

Poruszając zagadnienie rolnictwa w ZSRR omawialiśmy już w innych artykułach dalekoidące projekty Sowieców uszlachetnienia zasiewów, całokształt mechanizacji uprawy i usprawnienia organizacji w kołchozach.

Na 1 maja, gdy zasiewy jarych były już niemal w połowie wykonane na terenie BSRR — tabor traktorowy republiki białoruskiej wykonał plan orki wiosennej i innych zabiegów uprawowych zaledwie w 24 proc., a siewu rzędowego na 12,7 proc. Tempo pracy traktorów charakteryzuje to, że w ciągu 20 dni 24-rzędowy siewnik traktorowy zasiewał średnio 12,7 ha. Prasa sowiecka donosi również, że do siewu używa się materiału, którego zdolność kiełkowania nie przewyższa 53 proc.

Na skutek opieszałości urzędów ziemskich, co najmniej połowa kołchozów Białorusi przystąpiła do siewu nie mając zatwierdzonych planów produkcji, lub też w ogóle bez planu.

Podobna sytuacja istnieje nie tylko na Białorusi. Na Uralu przygotowania do wiosennego siewu zawiodły na całej linii. Jakość zimowego remontu traktorów była tak niska, że już w pierwszych dniach siewu setki traktorów odmówiły posłuszeństwa, zdolne zaś do pracy traktory i park samochodowy unieruchomił brak materiałów pędnych, nie dostarczonych w porę.

W innych prowincjach ZSRR sytuacja nie jest lepsza.

Poza innymi czynnikami, niewątpliwie bardzo poważny ujemny wpływ na przebieg tegorocznych zasiewów w Sowieciech ma dezorganizacja remontów i przygotowania taboru traktorowo-maszynowego do wiosennej kampanii, zwłaszcza jeśli motoryzacja pracy w rolnictwie odgrywa tak zasadniczą rolę, jak w ZSRR.

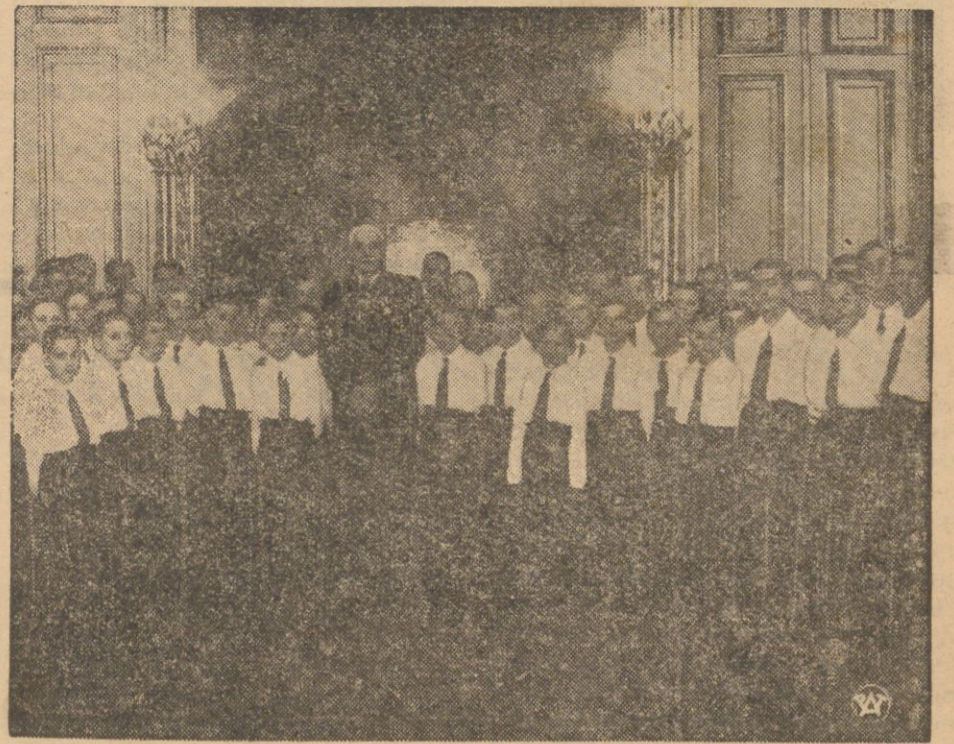
Trudno, oczywiście, przewidzieć rezultaty tegorocznej kampanii siewnej w Sowieciech. Nie ulega jednak wątpliwości, że na pytanie, czy nastąpiła w pracy rolnictwa sowieckiego poprawa — odpowiedź wypadnie negatywnie.

Czy jest gorzej niż w roku ubiegłym? Bezwzględnie tak — a to z tego powodu, że jeśli nawet oficjalna statystyka sowiecka podaje, iż tempo wykonania planu jest lepsze, niż w roku ubiegłym, to jednocześnie komunikaty prowincjonalne donoszą o faktach wprost niernarodopodobnej beźmyślności, opieszałości i niedbalstwie w realizacji planu zasiewów wiosennych.

W roku ubiegłym czytaliśmy w tym okresie podobne opisy dezorganizacji rolnictwa sowieckiego. Być może więc, że obecnie nie jest tak gorzej niż w roku ubiegłym, a przynajmniej tak samo.

Właściwością jednak każdego powtarzającego się systematycznie defektu jest to, że jego ujemne skutki źle wpływają na pracę całego mechanizmu, prowadząc go w końcu nieuchronnie do katastrofy.

E. M.

P. Prezydent w towarzystwie dzieci szkół krakowskich.

Makowski wylądował w Panamie

WARSZAWA (Pat). Lotnicy polscy z dyrektorem P. L. L. „Lot” na czele, lecący na samolocie „Lockhead

14”, wylądowali wczoraj o godz. 13,28 według czasu europejskiego w Panamie.

Szef propagandy sowieckiej w więzieniu

MOSKWA. (PAT). — Pogłoskę, jaka rozeszła się w Moskwie o aresztowaniu Steckiego, szefa biura prasowego w centralnym Komitecie Partii oraz redaktora naczelnego czasopisma „Bolszewik” wy-

daje się potwierdzać fakt usunięcia Steckiego ze stanowiska redaktora wymienionego czasopisma.

Ostatni raz „Bolszewik” Steckij podpisał jako redaktor 15 kwietnia. Nr. 9 „Bolszewik” podpisany jest przez kolegium redakcyjne. Fakt ten wskazuje również na czyskie w redakcji „Bolszewika”, która jednak trzymana jest w tajemnicy, gdyż o zmianach w redakcji tego czasopisma prasa zachowuje zupełne milczenie. Steckij stanowisko szefa wydziału prasowego w Centralnym Komitecie Partii objął po Mechlisie, który znowu otrzymał innego stanowisko.

Zanaczyć należy, że stanowisko szefa wydziału prasowego w Centralnym Komitecie Partii jest bardzo odpowiedzialne, gdyż wydział ten jest faktycznie urzędem cenzury politycznej.

P. Premier i wice-premier na audjencji u P. Prezydenta R. P.

WARSZAWA (Pat). Pan Prezydent R. P. przyjął dziś w obecności Pana Marszałka Śmigłego Rydza prezes Rady Ministrów gen. Sławoj-Składkowskiego i wicepremiera inż. Eugeniusza Kwiatkowskiego, którzy referowali o bieżących pracach rządu.

Powstańcy kontynuują natarcie na froncie Castellon

SALAMANKA, (PAT). Główna kwatery wojsk gen. Franco komunikuje, że wojska gen. Franco kontynuują natarcie na froncie Castellon, zajmując szereg wzgórz po obu stronach szosy, wiodącej do Villafraanca Del Cid.

Podczas natarcia na odcinku Teruel wojska gen. Franco zajęły miejscowości: Silverios Mas De Pennaroya, La Umbra i Gallo. Na odcinku Gudar zajęto miejscowości: Terascon, Alcala De Selva, Tumbourrublos oraz przełęcz Tolla Vientos.

Gen. Franco zajął m. Corbalan

BURGOS (Pat). Wojska gen. Franco zajęły m. Corbalan na północno-wschód od Teruel. Natarcie trwa.

SARAGOSSA (Pat). Zdobyte miejscowości Carballon na odcinku Teruelu decyduje o posiadaniu b. ważnej linii komunikacyjnej, jaką stanowi szosa z Teruelu do Albocacer. Szosa

ta jest obsadzona całkowicie przez oddziały gen. Franco aż do Villa Franca del Cid. W obecnej chwili toczą się walki pomiędzy Villa Franca del Cid a Alepus i tylko niesprzyjające warunki atmosferyczne powstrzymują dalszy marsz oddziałów gen. Franco naprzód.

Dr Wielhorski mówił w Warszawie o Litwie współczesnej

WARSZAWA (Pat). Dziś w sali Towarzystwa Higienicznego w Warszawie staraniem Koła Wilnian przy Towarzystwie Rozwoju Ziemi Wschodnich w Warszawie dyrektor Szkoły Nauk Politycznych w Wilnie, poseł na

Sejm, dr. Władysław Wielhorski, wygłosił odczyt o Litwie współczesnej. Na odczyt był obecny m. in. poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny Litwy p. Szkirpa.

Cały tabor kolei lunghajskiej wpadł w ręce Japończyków

Japończycy są o 8 km od Suczou

TOKIO, (PAT). — Wojska chińskie, za skoczono błyskawicznym natarciem Japończyków, pozostawiły na kolei lunghajskiej niemal cały tabor kolejowy. Pomiedzy stacjami Tangszan i Neihuang pozostało ok. 600 wagonów. Pomiedzy Tangszanem i Kweitieh stol 25 pociągów a ponad 50 pociągów zgromadziło się na obu dworcach w Suczou. Chińczycy nie mogą pociągnąć tych wykorzystań podczas odwrotu, ponieważ kolej lunghajska odcięta jest w 5 miejscach przez wojska japońskie. W ręce Japończyków wpadł pociąg z żywnością i amunicją w odległości 7 km. na zachód od Neihuang.

Suczou, na lewym zaś skrzydle armii północnej, po sforsowaniu wczoraj w nocy

Wielkiego Kanalu, znajdują się w odległości 32 km. od Suczou.

Chińczycy wycofują się z Suczou

TOKIO (Pat). Pod naciskiem szybko posuwających się naprzód wojsk japońskich, atakujących z wszystkich stron, chińskie wojska w warownym mieście Suczou, liczące przeszło 100 tys. żołnierzy, rozpoczęły ogólny odwrot w kierunku południowym i południowo-wschodnim.

W Suczou panuje obecnie panika i zupełny chaos. Wojska japońskie, które zajęły Tawangszan o 12 km. na zachód od Suczou, rozpoczęły ostrzeliwać ogniem artyleryjskim mury

Pierścień japoński dokoła Suczou zaciska się. Od strony zachodu Japończycy znajdują się w odległości 8 km. od

Stany Zjednoczone zwołują międzynarodową konferencję gospodarczą

WASZYNGTON, (ATE). — W sferach zbliżonych do Białego Domu kursują pogłoski, że Stany Zjednoczone dadzą wkład do inicjatywę do zwołania międzynarodowej konferencji gospodarczej. Jako termin

zwołania podają lipiec. Na porządku dziennym ewentualnej konferencji umieszczono by sprawę taryf celnych, rozdziel surowców oraz zagadnienia walutowe.

Meksyk pod grozą rewolucji

Skutki walki obecnego prezydenta z przemysłowcami naftowymi

WASZYNGTON (Pat). W kołach, zbliżonych do rządu zaniepokojenie wywołały wczoraj wieczorem wiadomości o możliwym zamachu, skierowanym przeciwko prezydentowi Meksyku Cardenasowi.

Pogłoski o tym zamachu o tendencji faszystowskiej przy poparciu zagranicy miały źródło w aresztowaniu w dniu 14 bm. 6 lotników amerykańskich, oskarżonych o przemycanie sa- molotów do Meksyku. Samoloty te są

ślane być miały do Las Palomas w stanie San Luis Potosi. Pierwotnie przypuszczano, że aparaty te będą wywiezione do Hiszpanii, lecz obecnie uważają za bardziej prawdopodobne, iż przeznaczone one były dla gen. Sa turnino Cedillo.

Pomimo urzędowego zaprzeczenia zdaje się potwierdzać wiadomość o wydaniu zarządzeń nadzwyczajnych w stanie San Luis Potosi, gdzie ogło-

szono pewnego rodzaju stan wojenny, na podstawie którego rząd pragnie rozbroić chłopów, zwolenników gen. Cedillo. Los aresztowanych lotników otoczony jest największą tajemnicą. Jak słychać gen. Cedillo dysponował ma 18 tys. uzbrojonych chłopów, którym rząd mógłby ewentualnie przeciwstawić 78 tys. wojska regularnego. Ponadto rząd wydał zarządzenia dla obrony stanu San Luis Potosi przed atakami powietrznymi.

Rząd Spaaka równouprawnia Wallonów i Flamandów

Deklaracja nowego rządu belgijskiego

SPAAK

BRUKSELA (Pat). Gabinet Spaaka stanął już dziś po południu przed parlamentem. Deklarację rządową w języku francuskim odczytał Spaak, w języku flamandzkim Marck. Oświadczenie to stwierdza, że niektóre reformy stały się aktualne. Rząd musi mieć zapewnioną stałość dla prowadzenia energicznej działalności. Również musi być znaleziona lepsza metoda pracy, która by pozwoliła izhom wydatniej spełniać zadania inicjatywy ustawodawczej, kontroli i krytyki. Ustawa prasowa wykazuje luki, które spowodowały wiele nadużyć, to też staje się rzeczą niezbędną zmodyfikowanie przepisów procedury sądowej, stosowanej wobec prasy. Gdyby realizacja tych reform wymagała rewizji konstytucji, należałoby kierować się przepisami, ustalonymi przez ustawodawstwo.

W tym wypadku rząd korzystając z wielu zgromadzonych w ostatnich czasach materiałów, wystąpi wobec parlamentu z propozycjami.

Przechodząc do zagadnień językowych oświadczenie mówi: „z chwilą, gdy ustawa o używaniu obu języków w armii zostanie uchwalona, równo uprawnienie obu języków narodowych będzie faktem dokonany. Rząd oczekuje, że ustawy językowe będą lojalnie przestrzegane. Wspominając o pewnych obawach, wysuwanych przez stronnictwo wallońskie, co do tego, że Wallończycy znajdą się w mniejszości, jak również co do pewnych objawów natury gospodarczej, oświadczenie stwierdza: „rząd nie po zostanie obłożony wobec tego i zdaje sobie sprawę z konieczności tego, by Flamandzcy i Wallonowie czuli się

absolutnie równymi. Swoją polityką gospodarczą rząd będzie się starał za pewnić harmonijny rozwój bogactw Wallonii i Flandrii.

W sprawach budżetowych rząd przyniesie pewną ilość zarządzeń: podda dyskusji i głosowaniu projekt ustawy o daninie narodowej, projekt ustawy przeciwko defraudacjom podatkowym, projekt ustawy zakazujący kumulacji stanowisk, projekt ustawy o stworzeniu urzędu inspekcji finansowej, złożony przed 30 września projekt budżetu na r. 1939 i podda głosowanie przed 31 grudnia.

Deklaracja kończy się oświadczeniem, że rząd nie uważa za konieczne precyzować swego stanowiska w sprawach polityki zagranicznej, wojskowej i kolonialnej. Zamierza pozostać

wiernym liniom wytycznym poprzedniego rządu.

Ostatni ustęp pozwala przypuszczać, że ulegnie zwłoce kwestia uznania rządu hiszpańskiego w Burgos, czego domagali się katolicy konserwatywni.

Po odczytaniu oświadczenia rządowego posiedzenie zostało zamknięte.

BRUKSELA (Pat). Parlamentarna grupa liberalna uchwaliła rezolucję, wyrażającą całkowitą zgodę na deklarację ministerialną. Grupa socjalistyczna postanawia również wyrazić zgodę wotum zaufania. Katolicy zachowują swobodę głosowania. W kuluarach izby reprezentantów panuje przekonanie, iż rząd otrzyma wyraźną większość.

Codziennie zajścia czesko-niemieckie

Zajścia w Czechosłowacji przez okulary niemieckie

PRAGA, (PAT). Zajścia między mniejszością niemiecką i policją oraz ludnością czeską mnożą się nieustannie.

W Pradze doszło w kilkunastu miejscach do bójki, a między innymi w kilku wypadkach do starć w wagonach tramwajowych. Wystarczającym powodem dla spowodowania bójki jest sam fakt mówienia po niemiecku. W Bernie Morawskim Niemcy z kolei napadli na lokal żandarmerii, który zdemolowali. Policja usiłowała rozprędzić tłum, przy czym doszło do wymiany strzałów.

PRAGA, (PAT). Policjant zatrzymał pewnego robotnika Niemca za wybiecie szyb w magazynie. Ojciec aresztowanego zaczął gorąco protestować przed posterunkiem policji. Zebrali się tłum, liczący ok. 2 tys. osób.

Między Niemcami a Czechami doszło do starć, w wyniku których 6 Czechów, a wśród nich 2 policjantów, odniosło rany.

ANTYCZESKIE ULOTKI.

PARYŻ, (PAT). — Havas donosi z Pragi, iż na obszarze, zamieszkałym przez Niemców sudeckich, rozrzucono w ub. sobotę i niedzielę ulotki w języku niemieckim i czeskim. Na jednej z tych ulotek jest wydrukowany znak swastyki oraz hasło: „Jeden naród, jedno państwo, jeden wódz”. Mapa na ulotce p. t. „Wielkie Niemcy” przedstawia Sudeły w granicach Rzeszy Niemieckiej.

Inna ulotka p. t. „Koniec Czechosłowacji” i podpisana przez „Ligę Lwa Czarnego”, napada na kierowniczych czeskich mężów stanu. Trzecia ulotka, podpisana przez „Czarną Mafię”, atakuje politykę zagraniczną Czechosłowacji. W ulotkach są hasła przeciwydzowskie.

Aresztowano kilkudziesięciu obywateli narodowości niemieckiej, którzy rozdawali te ulotki.

BERLIN, (PAT). — Cała prasa niemiecka rozpisuje się na temat zajść, które wydarzyły się w ostatnich dniach na terenie Niemców sudeckich.

Naczelny organ partyjny „Voelkischer Beobachter” nadaje zajściom tym dość poważny charakter, zaopatrując opisy tych wydarzeń tytułami: „Zamachy na czyste niemieckie terytorium — czeskie prowokacje doprowadziły do nowych wypadków”. Korespondent praski tego pisma podkreśla przy tym, że zachowanie się policji czeskiej świadczy o ciężkim położeniu Niemców w Czechosłowacji. Sytuację obecnie określa korespondent jako stan całkowitego bezprawia. Stwierdzając, że dziś trzeba mówić o kryzysie autorytetu państwowego na obszarze zamieszkałym przez Niemców sudeckich.

Oprócz doniesień tych piszą londyńscy i paryscy korespondenci dzienników

Pani Marszałkowa Aleksandra Piłsudska przed mikrofonem Polskiego Radia

WARSZAWA (Pat). W drugiej połowie maja br. odbędzie się kongres Zw. Pracy Obywat. Kobiet, którego zadaniem jest zobrazowanie rezultatów pracy kobiet w Polsce na wszystkich terenach, gdzie praca ta stanowi samodzielny dorobek. Na czele prac kongresu stoi p. Marszałkowa Piłsudska.

Dnia 20 maja o godz. 17 p. Marszałkowa Piłsudska wespół z przewodniczącą Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet p. Hanną Pohoską, zabiorą głos przed mikrofonem Polskiego Radia. W prelekcji tej poruszone zostaną sprawy kongresu, z którymi w ten sposób zaznajomią się szerokie masy słuchaczy.

Polska nawiązuje kontakt lotniczy z Węgrami

WARSZAWA, (PAT). — W czasie od 11 do 16 maja odbywały się w Warszawie rokowania z Węgrami w sprawie umowy o eksploatację linii lotniczych.

W wyniku rokowań parafowana została 16 maja umowa, na podstawie której ma zostać uruchomiona w najbliższym czasie na razie tylko przez węgierskie towarystwo Malet regularna komunikacja lotnicza na linii Budapeszt — Warszawa. Linia ta stanowić będzie naturalne i od dawna potrzebne uzupełnienie linii War

szawa — Helsingfors.

Poza tym Polska uzyskała zgodę Węgrów na przeprowadzenie swej linii turystycznej z Polski przez Węgry w kierunku na Belgrad.

Szlak ten brany jest pod uwagę jako druga linia zastępcza dla lotów do Aten i Palestyny i pozwoli w razie potrzeby za równo na skrócenie trasy, jak i na omięcie szczególnie niebezpiecznego zimnego pasa Bałkanów.

Uruchomienie tej linii, jak też i podjęcie obsługi przez P. L. „LOT” na linii Warszawa — Budapeszt uzależnione jest jednak od udzielenia potrzebnego pozwolenia na tranzyt przez Czechosłowację.

P. Prezydent wręczył medale za długoletnią służbę dostojnikom Państwa

WARSZAWA (Pat). W dniu dzisiejszym na Zamku Królewskim w Warszawie odbyło się uroczyste wręczenie przez Pana Prezydenta R.P. medali za długoletnią służbę panu Marszałkowi Śmigłemu-Rydzowi oraz prezesowi Rady Ministrów, ministrowi i prezesom: Sądu Najwyższego, Najwyższej Izby Kontroli i Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Akademik uczył prof. Wacława Tokarza

WARSZAWA, (PAT). Staraniem uczniów ś. p. prof. W. Tokarza odbyła się wczoraj w auli Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego w obecności p. wiceamin. w. r. i o. p. Aleksandrowicza uroczysta akademicka, którą otworzył imieniem władz uniwersyteckich dziekan wydziału humanistyki prof. Wędkiewicz. Całokształt działalności naukowej zmarłego omówił prof. Oskar Halecki, kreśląc sylwetkę jednego z najznakomitszych historyków polskich i pioniera badań polskich ruchów niepodległościowych. Pracę ś. p. prof. Tokarza jako historyka wojskowego, twórcy najważniejszych naukowych instytucji wojskowych, a zarazem czołowego działacza niepodległościowego i żołnierza przedstawił gen. Marian Kukiel. Imię nie uczniów przemawiali dyr. Witold Suchodolski i dr Adam Moraczewski.

Giełda warszawska

z dnia 16 maja 1938 r.

Belgi belgijskie	89,67
Dolary amerykańskie	530,00
Dolary kanadyjskie	526,50
Floreny holenderskie	294,39
Franki francuskie	14,93
Franki szwajcarskie	121,30
Funtki angielskie	26,43
Gułdony gdańskie	100,25
Korony czeskie	14,00
Korony duńskie	118,00
Korony norweskie	132,83
Korony szwedzkie	136,29
Liry włoskie	22,50
Marki fińskie	11,68
Marki niemieckie	100,00
Marki niemieckie srebrne	112,00
Tel Aviv	26,20

Papiery procentowe:

Pożyczka wewnętrzna	65,00
Pożyczka inwestycyjna pierwsza	82,00
Pożyczka inwestycyjna druga	82,50
Pożyczka konwersyjna	70,25
Pożyczka konsolidacyjna	68,25
8 proc. ziem. dol. kupon	90,49

Teatr m. NA POHULANCE

Dziś o godz. 8.15 wlecz.

WILKI W NOCY

Ceny propagandowe

Łączność wojska i społeczeństwa

WARSZAWA, (PAT). — Przemówienie p. ministra spraw wojskowych gen. Kasprzyckiego, wygłoszone w dniu 16 maja z okazji przyjęcia delegacji fundatorów sztandarów dla pułków.

„Jest mi szczególnie miło przyjąć tak liczne delegacje oddziałów artylerii i broni pancernej oraz społeczeństwa w osobach przewodniczących poszczególnych komitetów, fundujących sztandary w danych okręgach korpusów i garnizonach.

Dziękuję wszystkim panom za tak piękną manifestację, w której widzę głęboki

wyraz, łączący społeczeństwo z naszą armią.

Armia, walcząca w polu, jest awangardą państwa, jednak dla pełnego zwycięstwa musi mieć oparcie o społeczeństwo i działać w ścisłej z nim współpracy. — Chwila dzisiejsza świadczy o istnieniu serdecznych uczuć, łączących nierozdzielnie społeczeństwo z armią.

Jeszcze raz dziękuję panom za tę manifestację i podkreślam wielkie znaczenie współpracy wojska ze społeczeństwem.”

Węgry kategorycznie żądają od Czechów uwzględnienia swych postulatów

PRAGA, (PAT). — Mniejszościowa prasa węgierska publikuje obszerny uzasadnienie do memoriału węgierskiego w spra

wie postulatów mniejszości węgierskiej w Czechosłowacji.

Memorandum to wysuwa jako główne postulaty stworzenie uniwersytetu węgierskiego, przekształcenie nowo-zbudowanych czeskich szkół na terytorium narodowościowym węgierskim, na szkoły węgierskie, zmianę programu radia czeskiego, wreszcie domaga się szeroko zakrojonego samorządu Węgrów na obszarach zamieszkałych w większości przez ludność węgierską.

Uzasadnienie memorandum łącznie z artykułami pióra węgierskich posłów Esterhazy'ego i Jarosse, są utrzymane w tonie kategorycznym, niemal ultimatywnym.

Skład polskiej reprezentacji na mecz piłki nożnej z Irlandią

WARSZAWA, (PAT). — Kapitan Sportowy PZPN p. Kałuża ustalił następujący skład reprezentacji Polski na mecz z Irlandią w dniu 22 bm.:

Madejski (Wisła), Gałeczki (ŁKS) — Szczepaniak (Polonia), Góra (Cracovia) — Nyc (Polonia) — Dytko (Dąb), Piec I (Naprzód) — Piontek (AKS) — Szerle (Warta) — Wilimowski i Wodarz (Ruch). Zapasowi: Brom (Ruch), Gierma (Ruch), Wasiewicz (Pogoń), Piec II (Naprzód) i Baran (Warszawianka).

Litwinów nie utracił jeszcze łask u Stalina

MOSKWA, (PAT). W wyborach do najwyższych rad poszczególnych republik Związku Sowieckiego Litwinów został wyśnuty jako kandydat na deputowanego w Mińsku, a Dymitrow, szef Kominternu, w Rosławie n/Donem. Eiche, ludowy komisarz rolnictwa, Kosior, rzecznik zastępcza Mołotowa, Stecki, szef wydziału prasy w CK partii, oraz marszałkowie Bluecher i Budienny dotychczas nie zostali nigdzie wysunięci. Zemczuzyna (Perelman), żona premiera Mołotowa, nie figuruje nigdzie na liście wyborczej.

Anglia zamawia samoloty w Kanadzie

NOWY JORK, (PAT). — Lotnicza misja brytyjska w czasie zwiedzania zakładów budowy samolotów w Stanach Zjednoczonych, stwierdziła, że zakłady te są przeznaczone do pracy i że nie będą mogły wykonać tej ilości samolotów, jaka jest niezbędna dla W. Brytanii. Wobec tego misja postanowiła dokonać zamówień dla lotnictwa brytyjskiego w zakładach kanadyjskich.

Piorun z Genui oczyścił atmosferę włosko-francuską

Przed dalszymi rokowaniami włosko-francuskimi po mowie Mussoliniego

PARYŻ, (PAT). — W kołach politycznych i dziennikarskich Paryża z ogromnym zainteresowaniem oczekiwano wiadomości z Rzymu na temat dalszego ewentualnego rozwoju rozmów francusko-włoskich.

Minister Bonnet, na porannym posiedzeniu rady ministrów, charakteryzując sytuację, ograniczył się do wskazania, że rozmowy francusko-włoskie trwają dopiero od 3 tygodni, gdy rozmowy włosko-angielskie wymagały aż 7 tygodni, zanim dały wynik. Minister miał zapowiedzieć, że francuski charge d'affaires w Rzymie p. Blondel przy najbliższej rozmowie z hr.

Ciano, wyrazi zdziwienie, jakie we francuskich kołach politycznych wywołała mowa genuńska Mussoliniego.

Minister nie zapowiedział kategorycznego, że rozmowa ta ma się odbyć jeszcze w dniu 17 bm., natomiast dzienniki po południowe w doniesieniach z Rzymu wyrażały przypuszczenie, że pierwsze spotkanie po przerwie w rozmowach francusko-włoskich nastąpi 17 bm. po południu.

„Paris-Midi” donosi, że p. Blondel wyraził zdziwienie odbicia wypowiedzi z hr. Ciano, okazując przekonanie, że spotkanie to odbędzie się w południe i twierdził, że piorun, jakim było przemówienie genu-

eńskie, oczyściło atmosferę i że koła rzymskie zajmują w tej chwili stanowisko po jedynak.

Pomimo tych optymistycznych zapowiedzi, w kołach dziennikarskich panuje raczej nastrój niepewności. Redaktor dyplomacyjny „Excelsiora” p. Marcel Pays, zapowiada, że ewentualne uznanie imperium abisyńskiego przez Francję może być jedynym świadectwem ze strony francuskiej na rzecz Włoch, wzamian za dodatkową pomoc przywrócenie przez Włochy spraw związanych z bezpieczeństwem w komunikacji śródziemnomorskiej Francji i z bezpieczeństwem granicy pirenejjskiej.

Zderzyły się dwa przepełnione pociągi kolejki podziemnej w Anglii

LONDYN, (PAT). — W pobliżu st. Charing Cross zderzyły się dwa przepełnione pociągi kolejki podziemnej. Jest wielu ciężko rannych.

Dotychczas wydobyto 15 rannych. 2 zmarło w szpitalu.

LONDYN, (PAT). — W najbardziej ruchliwym punkcie Londynu przy Placu Trafalgaru, na którym stoi kolumna Nelsona, wydarzyła się wczoraj przed południem katastrofa kolei podziemnej, w której 5 osób zostało zabitych, a 60 odniosło rany.

Katastrofa ta wydarzyła się w Tunelu pod ziemią przed stacją Charing Cross o godz. 10 rano w czasie silnego natężenia ruchu.

Pociąg, idący w kierunku City, został przez sygnał zatrzymany. Motorniczemu zderającego za nim pociągu nie zauważył sto

jącego pociągu i najechał nań z tyłu, wbił się w ostatni wagon. Wskutek zgaśnięcia światła w wagonach, co spowodowało wane zostało zerwanie przewodników elektrycznych, zapanowała w wagonach zupełna ciemność. Spotęgowało to panikę, jaka zapanowała wśród pasażerów. Zderzenie było tak gwałtowne, że ściany pierwszego wagonu, który wbił się w pociąg stojący zostały rozerwane. Fakt, że katastrofa nastąpiła w tunelu i zapanowała całkowita ciemność, bardzo utrudniała akcję ratunkową.

W 20 minut po katastrofie, gdy właśnie przystąpiono do akcji ratunkowej, nastąpiła eksplozja, która wzmogła jeszcze panikę, gdyż pasażerowie myśleli, że powstał pożar. Dopiero po dwóch godzinach od chwili wydarzenia się katastrofy, wydobyto nieszczęśliwych ofiar spod szczątków wagonów.

Czy Słowacja uzyska niepodległość?

Prasa europejska, oceniając ostatnie wypadki w polityce międzynarodowej, stawia Czecho-Słowacji czarne horoskopy. Możliwość rozpadu tego „zlepku narodowości”, jak niektórzy ją określają, staje się coraz bardziej prawdopodobna. Czy to nastąpi na drodze plebiscytu w myśl ostatnio wyrażonego pragnienia Henleina, czy też wskutek zbrojnego wystąpienia zorganizowanych w szturmówki Niemców sudeckich, czy wreszcie pod uderzeniem armii sąsiada zachodniego, w zasadzie dla Czecho-Słowacji jest rzeczą drugorzędą. Skutek będzie ten sam. Natomiast Europa może szukać sposobu zażegnania wojny i bezbolesnego dla niej zoperowania Czecho-Słowacji. Narady i targi chirurgów trwają. Armie państw środkowoeuropejskich stoją w pogotowiu.

Oczywiście są to horoskopy, które mogą się nie sprawdzić. Jednakże plotka polityczna pism zagranicznych kawałkuje już Czecho-Słowację, sąjąc przy tym najróżnorodniejsze domysły na temat nowych niepodległych narodowych państw słowiańskich i ich stosunku do ościennych mocarstw, oczywiście w pierwszym rzędzie słowiańskich.

Szczególne zainteresowanie wzbudza Słowacja. Naród ten w dziejach Europy nie miał jeszcze swej karty niepodległościowej, choć na widownię dziejową wystąpił jako skryształizowana grupa etniczna przed przeszło jedenaście wiekami. Słowacki ruch odrodzeniowy jest stosunkowo młody i czerpie swe siły, jak wiele współczesnych młodych narodów, z kultury ludowej i przeszłości przedhistorycznej. Czy Słowacja uzyska wymarzoną niepodległość, czy będzie państwem związanym unią z mocarstwem i jakim? Oto pytania, na które szuka się odpowiedzi.

Niemcy pragną naftę. Każde z mocarstw zdaje sobie jasno sprawę z tego, że rezultat przyszłej wojny będzie zależał w olbrzymiej części od płynnego paliwa. Jeżeli zabraknie nafty groźne bombowce, czołgi, auta pancerne staną się bezużyteczną kupą żelastwa. Obliczenia zaś ekonomistów są niepokojące. Już dziś przy szalonym tempie motoryzacji świata wzmożona produkcja szybkiej naftowych z trudem jest w stanie zaspokoić głód maszyn. Podczas wojny większe zużycie paliwa wzrosło dwukrotnie. Staje się jasne jak na dłoni, że zapasów naftę dla wszystkich państw wojujących nie wystarczy na długo, produkcja zaś bieżąca nie pokryje zapotrzebowania. Zwykle ten, kto będzie miał więcej paliwa, czyje armie motoryzowane utrzymały dłużej zdolność bojową.

Dlatego też Niemcy marzą o nacieku bałkańskiej. Protektorat nad Czechami i Słowacją, o których to pragnieniach Rzeszy podawała prasa w „pogłoskach”, nanaftę w „podkładzie psychologicznym”, bo zbliżyły Niemcy do źródeł płynnego paliwa.

Cicho sza

Sic transit gloria mundi

17-milionowy Meksyk powiedział pewnemu imperium, w którego granicach nigdy nie zachodzi słońce „zabierajcie wasze kaptury, wasze Poselstwo i w ogóle wynoście się”

Ziemia nie zatrzęsła się, gwiazdy nie pospadały, słońce świeci, jak gdyby nigdy nie. Największa flota świata nie wyruszyła na ostrzeliwanie portów meksykańskich. Jedynie co starsze emeszetniki europejskie one miały i szepczą ze zgrozą jeden do drugiego „słyszalesz, słyszalesz?”

O święte, odwieczne prawa zuchwałstwa! Jakże nieubłaganie powtarza się prawo przyrody. Mucha powala słonia. Piękna półmetrowa samiczka węża jest groźniejsza od jaguara.

Lew brytyjski znajduje się w sytuacji kłopotliwej. Nie wypada tak odrazu od epoki liganarodowej przechodzić do epoki wypraw karnych. Puścić płazem też nie sposób. Prestiż jest podstawą Imperium. Z jednej strony opinia obu Ameryk, z drugiej obawa, ażeby kiedyś znacznie większe mocarstwo, nie zechciało naśladować Meksyku!

Prawdopodobnie więc dojdzie do jakiegoś kompromisu. Ale już sam fakt jest wielce znamienity. Oznacza on, że nie ma państw małych, tylko są państwa zuchwałe i państwa pokorne. Nauka przydatna dla wszystkich.

N. N. N.

Inne pogłoski mówią o unii Słowacji z Polską.

Przyjrzyjmy się teraz Słowacji z jej etnograficznymi granicami. A więc trochę statystyki:

Obszar — 48,904 gm²,
mieszkańców ponad 3.500.000 w tym:
Słowaków — 68%,
Węgrów — 21,5%,
Niemców — 4,7%,
Rusinów — 2,9%,
Polaków — 0,4%,
Żydów — 2,4%.

Z bogactw naturalnych w eksploatacji węgiel brunatny, sól, grafit, magnezyt; kopalnie złota i srebra (Szczawnica Baska i Kremnica) obecnie już nie dają — złoża rudy miedzi, niklu i rtęci oraz pokłady siarki na wyzeraniu. Kraj jest wybitnie rolniczy. W ostatnich latach coraz bardziej rozwija się przemysł przetwórczy.

Język słowacki należy do grupy zachodnio-słowiańskich podobnie jak polski i czeski. Jest to język, który razem z czeskim stoi najbliższym polskiemu spośród wszystkich języków słowiańskich. Szczególnie wiele wspólnego ma z naszymi dialektami podhalańskimi. Dzisiejszy słowacki język literacki oparty jest o narzecza ludowe, występujące w centrum Słowacji.

Z dziejów Słowacji ciekawy dla nas jest ten fakt, że wąski klin Słowaczyny, według badań naukowych, stanowi wytwór późniejszy, to znaczy powstał po wyodrębnieniu się Słowaków jako grupy etnicznej. Klin ten był zamieszkiwany przez ludność polską i ruską, która uległa wpływom słowackim.

Kultura ludowa Słowacji, ta skarbnica jej odrodzenia narodowego, jest niesłychanie bogata. Jak prawie każda kultura ludowa zawiera w sobie obok b. starych i prymitywnych form

elementy młodsze, świadczące o wpływach nowszych, o jej kontakcie ożywionym z głównymi prądami kulturalnymi w Europie.

„Złożyło się na to wiele przyczyn — pisze Wł. Bobek („Słowacja i Słowacy”). — Przede wszystkim samo położenie i ukształtowanie geograficzne Słowacji, jako ziemi granicznej, leżącej na pograniczu Wschodu i Zachodu, Północy i Południa. Na ziemi słowackiej, pełnej osad człowieka przed historycznego (Domica itd.), zjawiały się nawet na krótki czas rzymskie legiony; południowa granica Słowacji tworzyła zarazem granicę *limes Romanus*. Potem przewalili się przez Słowację hordy Germanów i Awarów. Później stała się tu w ostrym zapasie kultura zachodnia i bizantyjska; zwyciężyła wprawdzie — a to w sposób decydujący o całej orientacji kulturalnej Słowaków — pierwsza ale szanse drugiej były znaczne, a na łet przez nią pozostawiony wsiąki w podstawy ludowej kultury słowackiej. Brak dogodniejszej komunikacji między odgradzonymi od siebie i dalego żyjącymi własnym życiem „domowym” — jak się wyraził Sztur — dolinami górskimi, brak większego stałego centrum, jednoczącego, ale zarazem i niwelizującego te przyczyny sprawiły, że w Słowacji długo utrzymały się dawne formy kultury, do których zróżnicowania przyczyniły się zresztą wpływy i kolonizacja narodów sąsiednich, Czechów i Niemców na zachodzie, Polaków na północy, Rusinów na północy i wschodzie, Węgrów na południu.”

Uświadomienie narodowe zespoliło dziś całą Słowację w zwartą, świadomą swego celu całość. Czy jednak domię najbliższych miesięcy, lat przy niosą zmianę losu tego narodu słowiańskiego? (wł.)

Kto będzie dyrektorem teatrów w Wilnie?

Wczoraj odbyło się posiedzenie Zarządu miasta oczekiwane przez ogół wilnian, a zwłaszcza przez sfery artystyczne naszego miasta z wielkim za interesowaniem. Na posiedzeniu tym miała zapadć decyzja, która miała zlikwidować trwające u nas od kilku tygodni przesilenie teatralne.

Niestety, nadal pozostaje niewiadomym, kto po dyrektorze Szpakiewiczu obejmie rządy na Pohulance.

Jak slychać członkowie Kolegium Magistratu mieli zobowiązać się do zachowania ściślejszej tajemnicy co do wyniku swych obrad.

Czy tajemnica taka jest wskazana — nie będziemy dociekali i powstrzymamy się od wszelkich komentarzy.

Podług uzyskanych przez nas wiadomości decyzja ostateczna jeszcze nie zapadła. Magistrat zaznajomił się z wnioskami specjalnej „Komisji 3” pod przewodnictwem wice prezydenta Nagurskiego, powołanej do przejrzenia i zaopiniowania wszystkich ofert, jakie wpłynęły od poszczególnych kandydatów, ubiegających się o

prowadzenie w Wilnie teatrów miejskich. Z ofert tych wybrano dwie które zdaniem Komisji i Zarządu Miejskiego mają najpoważniejsze szanse i najbardziej Wilnu odpowiadają.

Postanowiono z zainteresowanymi kandydatami nawiązać ściślejszy kontakt dla uzyskania dodatkowych informacji. Wówczas dopiero powzięta zostanie ostateczna decyzja. Ma to nastąpić już na najbliższym posiedzeniu Magistratu.

Narazie więc pozostaje niewiadomym, kto będzie następcą dyr. Szpakiewicza?

Wiadomym jest natomiast, że po zwycięstwie na placu boju dwoma kandydatami są: **NUNA MŁODZIEJOWSKA - SZCZURKIEWICZOWA** i **RONALD BUJAŃSKI**.

Te dwie kandydatury uznały władze miejskie za najbardziej dla Wilna odpowiednie. Spośród nich wybrały zatem przyszły dyrektor teatrów wileńskich. Definitywna decyzja powzięta zostanie już w najbliższych dniach.

LEON WOŁĘJKO

Pogaduszki mejszagolskie

„Przyjaciele”

Choć żodziski dwór stał przy samej drodze i był nawet z nią połączony topologią aleją — mało kto cudzy tam zajeżdżał. Mówiono w okolicy, że pan dziedzic nikogo prócz zakryśtiana z opłatkiem nie przyjmuje i tylko ten zjawiał się we dworze, kogo jakiś niewidany interes naciągnął. Ale ponieważ wszędzie bywają wyjątki tak i tutaj jednego razu w letni, świąteczny dzień pod dworski ganek zajeżdżała parokonna kalamazka, a z niej wysiadł malusienki, tysienki staruszek i skierował się powolnie do przedpokoju. Nikt jego nie spotykał, nie było żadnego szumu, nie czekały nawet psy — tylko w sieniach pojawił się ogromniasty Pietruk, lokaj, ekonom i karbowy w jednej osobie, i, zdjawszy ze staruszka długie, szary białochon z peleryną, poprowadził gościa do gabinetu, gdzie siedział przy pasjansie pan Michał Żodziski, dziedzic i właściciel żodziskiego dworu. Powitanie było krótkie ale uprzejme: pan Michał odłożył fajkę, podał staruszkowi rękę i, nie odrywając oczu od kart, rzekł:

— A! a! dobrze żeś przyjechał, wiesz waspan co! Już czwarty raz kładę pasjan-

sa a on, wiesz waspan co, — nie wychodził. Może, wiesz waspan co, szczęście nowe przywoziłeś.

„No, to siadał, wiesz waspan co, i patrz-a-ja, wiesz waspan co, piąty raz pociągnę”. Staruszek zszepnął z cicha: „a jakże, a jakże...” i usiadł. Pan Michał rozłożył pasjansa a gość, udając, że go karty bardzo obchodzą, myślami był daleko od pasjansa i od wszystkiego tego, co się działo dookoła niego w tej chwili. Oto on, Jan Mieżaniewicz, szlachcic i posesjonat, przyjechał do żodziskiego pana szukać refunku i pomocy bo mu majątek rodowy zlicytowano za długi i przychodzi godzina kiedy trzeba będzie go opuścić. Czuj pan Jan że dużo w tym sam zwinął. Żeby w karty nie grał, nie spraszał z całego powiatu sąsiadów na polowania i do miasta na zabawy nie jeździł — może nie byłoby tego ale teraz już nie czas żałować co się stało i tylko jeszcze pan Michał mógł cokolwiek dopomóc. Smutnie te medyacje przerwał nagle pan Michał, który, ni z tego ni z owego, wyrzucił kartami o podłogę i krzyknął:

„— Znowu, wiesz waspan co, nie wyszłoli!”

Po czym wziął z kalamarza wielki, mościeńny dzwonek, potrząsnął nim kilka razy i we drzwiach ukazał się Pietrek, stukając niemilosierne pantoflami na drewnianych podszwach.

„— Zbierz karty, wiesz waspan co!” rzekł pan Michał a kiedy Pietrek z niewidany tomołem, rzucił się pod nogi panu Janowi, a staruszek zląkł się nie na żarty, — pan dziedzic uspokoił go, mówiąc:

„— Kazałem cymbałowi, wiesz waspan co, drewniane buty nosić — bo nie lubię, wiesz waspan co żadnych sekretów i chcę, wiesz waspan co, wiedzieć kto po mojej kwaterze chodzi!”

„— A jakże, a jakże...” potwierdził pan Jan i, zaczekawszy aż odejdzie Pietrek, zaczął opowiadać o swojej sprawie. Pan Michał, słuchając tej opowieści, często ocierał oczy a od czasu do czasu przyrywał przygaduszką:

„— A nie było, wiesz waspan co, w karty grać”. „Nie było na hulanki wiesz waspan co, jeździć”. „Kobietki, wiesz waspan co, — to droga rzecz!”

Pan Jan zgadzał się ze wszystkim powtarzając: „a jakże, a jakże” a — kiedy skończył swoją prośbę — pan Michał schował wilgotną chusikę do kieszeni i tak tłómaczył:

„— Co tu, wiesz waspan co, długo medytować! Oddaj tym, wiesz waspan co,

lichwiarzom wszystko co potrzeba a sam, wiesz waspan co, sakum-pakum i przyjeżdżaj na kwatę do mnie. Ty — kawaler, mnie też, wiesz waspan co, od żony Pan Bóg strzegł — to nam, wiesz waspan co, we dwójkę dobrze będzie! Będziesz u mnie administratorem bo ja, wiesz waspan co, już stary i nie wszędzie dojrzać mogę. A ten cymbał Pietrek żeni się, wiesz waspan co, i, zdaje się, do reszty zdumiał!”

Pan Jan wiedział, że żodziski dziedzic serce dobre ma ale nigdy nie spodziewał się że przykra sprawa zakończy się tak prędko i szczęśliwie. Znakiem tego pięknie podziękował panu Michałowi, pożegnał się i z lżejszą duszą pojechał do domu.

W żodziskim dworze dzień poczynał się tak jak poczyna się we wszystkich dworach.

Za odryną, na drewnianej szubienicy wisiała gruba, żelazna blacha a pod nią, na ziemi leżał od wieków kawałek złamanego cepa, którym co rano zaspana i na pół przytomna Weruśka waliła w blachę z całej siły dopóki ręka nie zemdliała. Na ten znak zczytnął się we dworze ruch. Pierwszy wysuwał rękę przez lufkę pan Jan i badał temperaturę dnia bo musiał o tym zdać raport panu Michałowi. Ponieważ jednak stary dziedzic lekkał się okropnie chłodu — miał zwyczaj zawsze pytać pierwszy:

Chrzest ks. Beatrycze

Zdjęcie nasze przedstawia moment chrztu holenderskiej ks. Beatrycze, córki ks. Juliana i ks. Bernarda. Obrzęd odbywa się w haskiej katedrze protestanckiej. — Chrztu dokonuje 86-letni biskup D. Welter. Małą księżniczkę trzyma matka, obok niej stoi jej małżonek, dalej król Belgów, Leopold, i na prawo król. Wilhelmina.

NA WIDOWNI

MINISTERSTWO PROPAGANDY W POLSCE?

W kołach politycznych kolportowana jest wiadomość o spodziewanym w najbliższej przyszłości powołaniu do życia ministerstwa propagandy. Realizacja tego projektu związana będzie z przyjęciem specjalnej ustawy.

GEN. ROJA W P. P. S.

Gen. Bolesław Roja, do rządu bardzo czynny działacz Stronnictwa Ludowego, który po znanym liście zerwał z władzami naczelnymi tego Stronnictwa, zgłosił swoje przystąpienie do PPS.

SEKRETARZ PADEREWSKIEGO W WARSZAWIE.

W warszawskich kołach politycznych rozszły się pogłoski, jakoby bawili w Warszawie po znanym liście zerwał z władzami naczelnymi tego Stronnictwa, zgłosił swoje przystąpienie do PPS.

„KUŹNICA” SKONFISKOWANA PO RAZ CZWARTY.

Ostatni numer śląskiej „Kuźnicy” organu b. kuratora ZNP p. Musiöla znów uległ konfiskacie. Jest to już czwarta w tym roku konfiskata tego pisma.

„SIEW” WYDA OŚWIADCZENIE?

W kołach politycznych twierdzą, że po Kongresie Legionu Młodych w Krakowie, za braku głosu „Siew” i wydać specjalne oświadczenie w sprawach młodzieżowych.

NOWE PISMA.

Czynione są obecnie przygotowania nad powołaniem do życia nowego dziennika, który miałby zastąpić dawny Dziennik Poranny.

W najbliższych dniach ukazać się w Kato wiecach nowe czasopismo p. t. „Szlakiem Za rzewia”. Pismo to ma być organem skupień zarzewiańskich.

Szwecja arena międzynarodowych kongresów

Szereg międzynarodowych związków i stowarzyszeń obróło w roku bieżącym w Szwecji, jako miejsce kongresów. To też w okresie od maja do września rb. odbędzie się w Szwecji ponad 12 zjazdów zakrojonych na większą skalę oraz szereg mniejszych, przy czym do Szwecji jadą delegaci ze wszystkich niemal zakątków świata. Wiele organizacyj obróło Szwecję po raz pierwszy jako miejsce swych zjazdów.

„Inwazję” kongresów otwiera w dniu 21 maja rb. międzynarodowy komitet YMCA, który obradować będzie w Szwecji od 28 maja, po czym przedstawiciele rady naczelnej YMCA przyjeżdżają przez króla Gustawa V. Zauważyć należy, że pierwsza międzynarodowa konferencja YMCA miała również miejsce w Szwecji w r. 1888. Doroczne zebranie międzynarodowego Komitetu Morskiego, w skład którego wchodzi przedstawiciele przemysłu nawigacyjnego kilkunastu krajów, zwołane zostało na dzień 2 czerwca rb.; będzie to największa konferencja przemysłu okrętowego, jaka odbyła się w Szwecji od 1923 r.

Kongres Międzynarodowego Stowarzyszenia Automobilistów (AIACR) zorganizowany zostanie w dniach od 13 do 15 czerwca rz. z udziałem przedstawicieli automobilklubów całego świata. Organizacją zjazdu zajmuje się Królewski Automobilklub Szwecji. W dniu 26 czerwca rb. otwiera swe obrady XIII Międzynarodowy Kongres Zrzeszeń Autorów i Kompozytorów Scenicznych, który odbędzie się w Szwecji od 28 czerwca do 1 lipca. W obradach weźmie udział ponad 250 delegatów reprezentujących 30 krajów. W ciągu lipca odbędzie się w Szwecji Międzynarodowy Kongres Chemików i zjazd przedstawicieli przemysłu zegarmistrzowskiego państw skandynawskich. W okresie od 28 lipca do 8 sierpnia zorganizowana zostanie w Szwecji wielki obóz skautowy, na który zaproszono znaczną liczbę skautów z krajów obcych. Jamboree odbędzie się na terenie letniej rezydencji królewskiej, w Tullgarn, w pobliżu Szwecji.

Na początek sierpnia wyznaczono swe obrady Stowarzyszenie Geologów krajów północnych. Również w początkach sierpnia, gdyż w okresie od 3 do 10 sierpnia zorganizowany będzie w Szwecji Międzynarodowy Kongres Unii Astronomicznej, w którym weźmie udział blisko 400 delegatów, reprezentujących ponad 25 państw europejskich i pozaeuropejskich. Na zjeździe tym omawiane będą m. in. zagadnienia struktury drogi mlecznej.

Ponadto w pierwszej połowie sierpnia w ramach międzynarodowych zawodów żeglarskich zorganizowany zostanie w Szwecji i w pobliskiej miejscowości Vaxholm Międzynarodowy Zjazd Wioślarski.

Blisko 400 przedstawicieli handlowych z całego świata zbiera się w Szwecji w ostatnich dniach sierpnia na XI Międzynarodowy Kongres, z czego połowa rekrutuje się z przedstawicieli państw obcych. Ważnym punktem obrad będzie

sprawa wymiany pośredników handlowych pomiędzy różnymi krajami oraz projekt utworzenia międzynarodowego Instytutu kształcenia pośredników i kupców. Ma to na celu ujednostajnienie zwyczajów handlowych szeregu państw.

Latem rb. zamyka wreszcie wielki zjazd międzynarodowych Rotary Klubów, który zwołany został do Szwecji na 3 i 4 września rb. W zjeździe weźmie udział około 2000 delegatów z krajów europejskich, Afryki i Azji Mniejszej.

Proces Ildzikowskiego i Michalskiego w Warszawie

Onegdajsza rozprawa od samego rana toczyła się w trybie niejawnym. Przed południem składali zeznania b. dyrektor Izby Skarbowej z Białegostoku, Majkowski, oraz naczelnik wydziału, Piasecki. Po południu nadal rozprawa trwała przy drzwiach zamkniętych i w tym samym trybie ma jeszcze potrwać parę dni, aż do

wyczerpania listy świadków.

Jedynie paru świadków, którzy nie stali się na zeznania w terminie, zeznawać będzie przy drzwiach otwartych.

Parę dni zajmie przesłuchiwanie bieżących, początek przemówień stron spodziewany jest na początek przyszłego tygodnia.

Gdzie konsumują najwięcej wina

Łatwo się domyślić, iż największą konsumpcję wina wykazuje Francja, w której przypada przeciętnie 176.4 litra rocznie na jednego mieszkańca, co się odnosi do okresu 1932 — 34 r. Drugie miejsce zajmuje Italia, gdzie konsumpcja wina wynosi 84.3 litra rocznie w tym samym okresie na jednego mieszkańca. Trzecie miejsce zajmuje Hiszpania z liczbą 71.1 litra, czwarte — Szwajcaria z cyfrą 41.9 litra. Dalej idą w kolejności według konsumpcji: Węgry — 28.7 litra, Austria — 15.8 litra, Belgia — 3.4 litra, Anglia — 1.3 litra, Norwegia — 1.2 litra, Dania — 1.1 litra, Holandia — 1.0 litra.

W porównaniu z konsumpcją z r. 1929-31 we Francji zaznaczył się jej wzrost o 6 procent, w Italii spadek o 6 procent, w Hiszpanii wzrost o 2 procent, w Szwajcarii spadek o 4 procent, na Węgrzech spadek o 18 procent, w Austrii spadek o 25 procent, w Bel-

gii spadek o 31 procent, w Anglii spadek o 7 procent, w Norwegii spadek o 25 procent, w Danii spadek o 31 procent, w Holandii spadek o 41 procent.

Tygodniowo zaś konsumuje każdy Francuz (1932-34 r.) 3.4 litra, Włoch — 1.6 litra, Hiszpan — 1.5 litra, Szwajcar — 0.8 litra, Węgier — 0.6 litra, Austriak — 0.3 litra.

Ślub Zofii Batoryckiej

Znana piękność lwowska, która swego czasu zdobyła tytuł „miss Polonia”, i grała w kilku filmach, p. Zofia Batorycka wyszła przed kilku dniami za mąż za Flamańczyka inż. Gastona Piłłeville, preza jednego z towarzystw handlowych w Londynie. Młoda para zamieszkała na stałe w Londynie.

Gazety pisane w dawnej Polsce

Zanim zjawily się w Polsce gazety drukowane wychodziły gazety pisane ręcznie, ciesząc się ogromnym powodzeniem. Rękopisy gazet pisanej z XVI wieku zachował się po dzień dzisiejszy w Bibliotece Jagiellońskiej; gazety z czasów późniejszych odnaleźć można w wielu archiwach zwłaszcza prywatnych.

Zwyczaj wydawania gazet pisanych utrzymywał się jeszcze długo po spularyzowaniu gazet drukowanych, które w Polsce znały już w pierwszym ćwierćwieczu XVII stulecia. Gazety pisane wydawano pod koniec panowania Stanisława Augusta.

Redaktorami gazet pisanych byli z reguły jezuita, a później pijarzy. Stanowiska redaktorów były bardzo intratne, otrzymywali oni od swoich patronów — wydawców bardzo wysokie wynagrodzenie. Poczytność gazet pisanych tłumaczy się tym, że przynosiły one dużo wiadomości z życia prywatnego osób wysoko postawionych, ciekawe informacje z życia społecznego kraju, wreszcie plotki i pogłoski. Jeden z pamiętnikarzy XVIII wieku wspomina, że gazety pisane były o wiele droższe niż gazety drukowane. Świadczy to niewątpliwie, że odpowiadały one wymaganiom czytającej publiczności, że oddawały dobrze nastrój epoki; to też mają one i dzisiaj jeszcze dużą wartość, jako dokumenty poznawcze minionych czasów.

Od czasów saskich aż do rozbiórów źródłem zainteresowań czytelników był dwór królewski. Tak więc w jednym z numerów gazety pisanej w 1727 r. znajdujemy między

Przyjeżdżają, żyją, wyjeżdżają — i nic się tu nie zmienia...

Tak, zdaje się, kończy Vicki Baum swoją książkę „Ludzie w hotelu”.

Pod takim wrażeniem wyszedłem ze szkolnego schroniska wycieczkowego w Wilnie. Ale przed tym może trochę danych.

Schronisko to, to taka Mekka wszystkich wycieczek szkolnych, zahaczających o Wilno. Naprawdę dumni być możemy z tych dwu pięknych budynków z ogromnymi oknami, elegancko prawie umeblowanych i zawsze gwarnych i tętniących życiem. Rozwój schroniska najlepiej może scharakteryzować cyfra: 1 tak, w roku 1935 przewinęło się przez słoneczne sale tego domu 12.000 osób. W roku ubiegłym „obozowało” pod Górą Zamkową aż 38.000 osób. Fakt ten mówi bardzo wiele, mówi aż tyle bowiem, że schronisko tego rodzaju cieszy się w Polsce największą frekwencją.

Ponieważ nie wszyscy wiedzą, gdzie znajduje się schronisko (wilnianie powinni się wstydzić) więc powiemy. U stóp Góry Zamkowej w dwóch białych piętrowych budynkach otoczonych ładnymi kwiatnikami mieści się schronisko. Starsi wilnianie przypomną sobie odrazu: Aha, to dawny klub Szlachecki. Tak, to dawne dzieje. Dziś, ze szlacheckiego nie zostało tam nic. W salach rzędami stoją zwykłe łóżka, czyściutko posłane, a na nich i pod nimi w dzień walizki, płaszcze, plecaki; w nocy zmęczeni ludzie wypoczywają po trudach pracowitego spędzonego dnia.

A któż przyjeżdża do schroniska? Różni ludzie, kobiety i mężczyźni (czasem na wet zupełnie małe dzieci), ale przeważnie młodzi chłopcy i dziewczęta. A skąd? Bo: po co? — o tym chyba mówić nie warto. Przyjeżdżają i mieszkają wycieczki zewsząd. Z przestrzeni od Baranowicz po Lwów, od Zakopanego po Katowice, po Gdynię, Warszawę, Poznań, Łódź... Tak wyliczać można by było bardzo długo. Wystarczy jeśli powiemy, że w schronisku w ciągu ostatnich 4 lat mieszkało wiele tysięcy przybyszów, napewno z jakichś 3000 miejscowości.

Bo nie tylko przyjeżdżają wycieczki

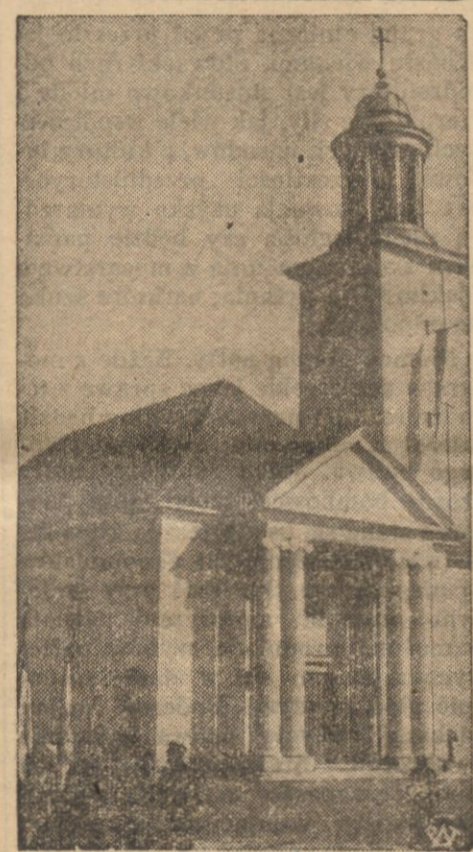
z kraju. Schronisko szkolne szczególnie w latach ostatnich, gościło wiele wycieczek także z zagranicy.

Takie schronisko, to strasznie wygodna rzecz. Przyjeżdża się, płaci 20 groszy za dobę i już się ma tę najważniejszą w obcym mieście wygodę: miłe mieszkanie. Inna rzecz, że nie wszyscy mogą być gośćmi białych budynków nad Wilenką. Ze schroniska bowiem korzystać może jedynie młodzież szkolna, akademicy, nauczycielstwo i bawiący w Wilnie członkowie krajowych i zagranicznych organizacji turystycznych.

A teraz trochę migawek. Jak żyją ci, którzy przybyli do naszego miasta i po całodziennym oglądaniu go, przychodzą wreszcie zmęczeni, ale pełni zadowolenia — na spoczynek. Jest godzina 7 po poł. Do schroniska „ściągniemy” pierwsze wycieczki. Akurat w dniu tym mieszkają w schronisku Niemcy, Żydzi, no i oczywiście Polacy. Odrazu rzuca się w oczy.

Wszyscy są młodzi, opaleni, mają fantastyczne apetyty, i bardzo zadowolone miny. Niestety, tak się akurat złożyło, że podczas mojej wizyty nie było wśród wycieczkowiczów ani muzyków, ani chętnych do tańca. Dowiedziałem się tylko, że są dni, a raczej wieczory, kiedy pod Górą Zamkową mili goście ruszają do „oberka”, „krakowiaka”, „kujawiaka”, a czasem do naszej „lawonicy”, czy polki. Weselo jest wtedy w schronisku. Cieszą się przybywcy, cieszą się kierownik schroniska, no i Wilno też powinno się cieszyć, że ma tak pożądanego gościa.

(es).

W niedzielę dnia 15 bm. w Brzozie pod Bydgoszczą ks. kardynał Hlond dokonał konsekracji kościoła wybudowanego na pobojowisku, gdzie w roku 1919 w czasie Powstania Wielkopolskiego, odbyła się krwawa bitwa. Kościół wybudowany został przez ludność pow. bydgoskiego i m. Bydgoszczy, jako wotum wdzięczności za odzyskanie Niepodległości. Kościół utrzymany w stylu romańskim, dominuje nad równinną okolicą. Wnętrze na rzemie skromne, jest darem niezamożnej stonkowo ludności okolicznej. Obok kościoła znajduje się mauzoleum, w którym spoczywają powstańcy. Mauzoleum wzniesione zostało przez współtowarzyszów broni.

Najstarsze i najbardziej poczytne pismo polskie w Litwie

TYGODNIK

CHATA RODZINNA

(16 rok wydawnictwa)

Adres: Kaunas, Ožeškienės g-vė 12.

Najlepsze źródło informacji i miejsce dla ogłoszeń.

Prenumerata — do końca roku 5 zł. z przesyłką pocztową.

Numery okazowe na żądanie gratis.

„Czy aby nie zimno dziś, wiesz waspan co?”

„A jakże, a jakże!” potwierdził pan Jan. Ale pan Michał nie zupełnie wierzył.

„A może, wiesz waspan co, dziś ciepło?”

„A jakże, a jakże!” brzmiała odpowiedź — i biedny pan Michał, nie wiedząc w końcu jaka jest pogoda, zasypiał znowu a pan Jan szedł do przedpokoju, gdzie rozwalony na ogromnym tapczanie, chrapał i wygwizdywał różnymi tonami pan ekonom, lokaj i karbowy w jednej osobie. Piętek nie był pochopny do wstawania i często pan Jan musiał go zlewać zimną wodą, aż w końcu, skrobiący się i stękający, wychodził na ganek i wydawał odpowiednie rozkazy. Potem siedział na ławeczce, ukrytej w bzach, otaczającą przedgankowy gazon, i drzemał tam przeważnie do śniadania. Czasem wychodził w pole ale bywało i tak że zaszywał się w odrzynie do siana i potrafił spać do południa. Tymczasem w kuchni — stara Regina, ochmistrzyń i rówieśniczka pana dziedzica, krzątała się dokoła gorących bułek do rannej kawy ze śmietanką bo pan Michał, poza chlebem, zimnego pieczywa nie uznawał. Piekły się tedy placiki „klasztorne”, plecionki szafranowe, babki wołyńskie, kryngielki, paleczki i kolaczki a pan Michał przy stole mlaszał językiem i coraz to zapraszał pana Jana, mówiąc:

„Spróbuj jeszcze, wiesz waspan co, oflego! To — słodkie i ma zapach, wiesz waspan co, imbieryl! To zdrowe na żołądek, wiesz waspan co! „A może nie smakuj?”

„A jakże, a jakże...” potakiwał schyłony w kruczek pan Jan, wołając od wszystkich wołyńskich i „klasztornych” smakolyków — kieliszek wódki ze śledziem. Pan Michał miał apetyt nienajgorszy — więc ranna kawa przewlekła się czasem do południa — uważał jednak, że pokrze piwszy się, należy trochę popracować i w tym celu zwracał się do pana Jana:

„Wiesz waspan co? Pójdziemy zlustrować gospodarzkę!”

„A jakże, a jakże...” odpowiadał pan Jan i obaj wychodzili na ganek bo stąd zwykle zaczynała się „lustracja”. Rozprawiając o niezwykłych planach i projektach gospodarczych, pan Michał schodził z ganku po stopniach, oburącz trzymając się bariery i nie widząc wcale, że w podobniutki sposób schodzi z góry i pan Jan. Kiedy byli już na dole — pan Michał wyprostował się, postępując, i mówił:

„Ale ja jeszcze, wiesz waspan co, chodzę jak młodzieniec!”

„A jakże, a jakże!” zgadzał się pan Jan i obaj szli do gazonu na ławkę, gdzie usiadłszy wygodnie, pan Michał tłómaczył szeroko o tym jak należy administrować majątkiem żeby wszystko dobrze było. Po wysłuchaniu wszystkich instrukcji

pan Jan zrywał się z ławki, chcąc odebrać naukę natychmiast wcielić w czyn ale pan Michał perswadował mu po swojemu:

„Wiesz waspan co? — lustracja nie zając — do lasu nie ucieczka. Mamy jeszcze, wiesz waspan co, czas i możemy zlustrować jutro i pojutrze!”

„A jakże, a jakże...” a próbował pan Jan i zaczął się powrót do domu kropka w kropkę podobny do wyjścia: obaj panowie, trzymając się poręczy wchodzili na stopnie i znikali w ganku. — „Lustracja” była skończona. Śmiała się z tego cała służba i szeptała między sobą, że pan administrator ani razu dalej jak za gazon na „lustrację” nie wyszedł. Po powrocie do domu — pan Michał zapalał fajkę lub brał się do pasjansa, a pan Jan zamykał się w swojej stajni na sałce i albo, przykryty starą gazetą, drzemał w kącie albo hukł muchy specjalnym płackiem, zrobionym ze starej podszewki.

Tak schodził czas do obiadu, kiedy to rozkochana Wenuska, wystana przez Reginę, skacząc i podśpiewując po drodze, pędziła jak szalona za odrzynę i z całej siły waliła cepem w blachę. Zamierał wleczka dwór, ustawiała robota. Dziewczęta i parobczaki gwarno i szumnie zbierali się w piekarni, pan Jan przerywał bicie much, pan Michał — pasjansa i obaj szli do jadalni, gdzie na stole, zaścielonym żółtym, llnianym obrusem, stały przygotowane dwa nakrycia: jedno — dla pana dziedzica, drugie — dla administra-

in. szczegółowe informacje o przybranej córce Augusta II, Hannie Orzelskiej. Była ona córką kupca winnego w Warszawie. Któś z baczył ją po raz pierwszy, gdy, przebrana za grenadiera, musztrowała z nadzwyczajną zręcznością. Król, wzruszony, ucałował ją, przyjął za swoją córkę, nadał nazwisko i tytuł hrabianki Orzelskiej, a potem wydał za księcia saskiego i wybudował dla niej wspólny pałac. W jednym z numerów gazety z r. 1774 donosi korespondent, że książę Adam Poniński, Marszałek Sejmu, kupił dobra w Holandii za 120.000 czerwonych złotych. Dobra te były własnością księcia Adama Czartoryskiego, generała ziem Podolskich. „Z Wiednia donoszą — czytamy w gazecie z tego samego roku (1774) — iż wypuszczony z fortecy częstochowskiej sławny Frank Józef, przez lat kilka za Messyasa miał, obrecał się w łutejskiej stolicy z liczną huszarów asystencją i od całej rodziny cesarskiej bardzo przychylnie był przyjęty.”

W miarę rozwoju gazet pisanych zaczęły powstawać specjalne agencje dla ich obsługi, powstał zawód korespondenta gazety, bardzo wysoko ceniony, bo wymagający wiedzy i wielkiej umiejętności obcowania z wyśkimi osobistościami.

Regina wiedziała, że pan dziedzic więcej znał od administratora i, znakiem tego, dla pana Michała stawiała srebrne przybory do jedzenia i porcelanowy biały talerz a pan Jan musiał jadać z polwanej misy, cynową łyżką i żelaznymi sztućcami. Leżała jeszcze na stole i gruszkowa, drewniana łyżka do ogólnego użytku, ale korzystał z niej tylko pan Michał bo twierdził, że ona:

„Wiesz waspan co, i po zębach nie dzwoni i zupa z niej, wiesz waspan co nie taka gorąca!”

„A jakże, a jakże...” przytakiwał jak zwykle pan Jan i teraz zaczynała się ceremonia obiadu. Nasamprzeć wjeżdżała na stół staroświecka waza z zupą jennusową lub polewką, potem szły piecienie, frykandy i szaltanosa a na końcu międzyki smażone, krepki i ołatki. Po spożyciu wszystkich pan Michał głośno się żegnał, popijał kwasem i mówił:

„Posiłem się, wiesz waspan co?”

„A jakże, a jakże!” potwierdził pan Jan i — każdy szedł do siebie na poobiednią drzemkę. Obiad miał zwykle w milczeniu. Czasem tylko pan Michał zmęczonym głosem robił uwagi o smaku i strawności poniekądych potraw, ale pewnego razu nastąpił wybuch. Panu Michałowi nie przypadły do gustu kolduny. Wpadł więc w zły humor i zaczął zręzczyć:

„Ale i kolduny!!, wiesz waspan co! To — trawa nie kolduny! Ani majranu,

wiesz waspan co, ani pieprzu — tylko sam łój i cebula, wiesz waspan co?”

„A jakże, a jakże...” cicho odezwał się pan Jan, któremu, mówiąc między nami, kolduny smakowały bardzo. Ale pan Michał wpadł w pasję.

„Co to „a jakże, a jakże”, wiesz waspan co? Co znaczy twoje „a jakże, a jakże”?”

Żebyś ty, wiesz waspan co, choć raz powiedział co ty myślisz! Ale nigdy nie, wiesz waspan co, tylko ciągle: „a jakże i a jakże!”. To wstyd, wiesz pan co, i obraza Pana Boga — żeby takie durne przysłowie mieć! To lokajstwo, wiesz waspan co, sługusowość i brak własnego honoru! Hańba, wiesz waspan co, i więcej nic. Weź przykład ze mnie: wiek przeżyłem — a żadne przysłowie, żadne, wiesz waspan co, paskudztwo do mnie się nie przykleiło! Brzydziłbym się, wiesz waspan co, i oczu bym ludziom nie pokazał gdybym tak jak ty, wiesz waspan co, plótł gdzie trzeba i nie trzeba twoje, wiesz waspan co: „a jakże!”

Pan Jan ze strachu chciał już przytłoczyć ale postrzegł się na szczęście w porę, pan Michał zaś prawil dalej:

„Od dnia dzisiejszego, wiesz waspan co, oświadczam: że jeżeli powiesz jeszcze raz swoje durne, wiesz waspan co, „a jakże” — przepędzę cię od stołu i na oczy, wiesz waspan co, pokazywać się zabrońnię!”

Pan Jan nie mógł na razie nic powie-

PIĘKNY BILANS

tegorocznej akcji dokształcania młodzieży przedpoborowej

Dokształcanie młodzieży przedpoborowej zostało zapoczątkowane w r. 1936. W roku oświatowym 1936-37 na obszarze ziem wschodnich (określi: wileński, poleski, wołyński, lwowski), oraz w kilku powiatach okręgu krakowskiego i lubelskiego było zorganizowanych 4254 kursów dla przedpoborowych, na które uczęszczało 43832 słuchaczy, przy czym największe nasilenie tej akcji przypadło na okręg wileński.

Cel tych kursów jest jasny i wyraźny: młodzieży, która znajduje się w wieku przedpoborowym, dać podstawowe wykształcenie elementarne w postaci nauki czytania i pisania (dla całkowitych analfabetów), oraz usunąć w miarę możliwości u tej młodzieży analfabetyzm obywatelski i państwowy.

Na terenie okręgu wileńskiego członkowie Z. N. P. na pierwsze wezwanie organizacyjnych władz związkowych w roku 1936 w sprawie kształtowania młodzieży przedpoborowej podpisali następującą deklarację:

„W chwili, gdy zostało rzucone hasło „ani jednego analfabety dla armii”, oraz zleceń przez Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego na ręce Naczelnego Wodza Marszałka Śmigłego Rydzyna deklaracji, iż nauczycielstwo związkowe jest do dyspozycji Wodza, ja niżej podpisany, jako obywatel i jako karny i solidarny członek Związku Nauczycielstwa Polskiego, w momencie wyjątkowej chwili i wezwania organizacji, staję do pracy oświatowej dla armii w celu dokształcenia przedpoborowych oddaję nie tylko w roku 1937, ale i w latach następujących, to jest do czasu prowadzenia tej akcji przez Związek Nauczycielstwa Polskiego”.

Deklarację taką złożyło do okręgu wileńskiego ZNP 1975 nauczycieli i nauczycielek. Deklarację tę, podpisane imiennie przez poszczególnych nauczycieli, stały się punktem wyjścia i pierwszym zrebem w akcji dokształcania młodzieży przedpoborowej na ziemiach północno-wschodnich.

Okręg szkolny wileński obejmuje swoim zasięgiem dwa województwa: wileńskie i nowogródzkie, oraz 4 powiaty woj. białostockiego. W roku oświatowym 1937-38 na terenie kr. wil. było zorganizowanych 1196 kursów dla młodzieży przedpoborowej, na które uczęszczało 20.204 słuchaczy. Na kursach tych pracowało 1600 nauczycieli, należących do Zw. Nauczycielstwa Polskiego i 375 nauczycieli niestowarzyszonych, lub też należących do innych nauczycielskich organizacji zawodowych. Jeśli chodzi o powiaty, to największe kursy dla przedpoborowych zorganizował powiat lidzki w którym było takich kursów z 2513 słuchaczami. Dalej idąc powiaty: nowogródzki — 82 kursy i 1500 słuchaczy, wołkowski — 81 kursów i 1836 słuchaczy, nieświeski — 59 kursów i 1188 słuchaczy, wołyński — 63 kursów i 993 słuchaczy. Na 20 powiatów najmniej słuchaczy zorganizowały powiaty: stołpecki — 23 kursy i 326 słuchaczy, mołdecański — 34 kursy i 602 słuchaczy.

Do akcji dokształcania przedpoborowych, obok nauczycielstwa zgrupowanego w ZNP, stanęły władze wojskowe, szkolne, samorządowe, administracyjne i wszystkie inne czynniki, którym sprawa poziomu umysłowego młodzieży przedpoborowej leży na sercu.

Na kursy mogli uczęszczać i nie przed-

poborowi, lecz nie stanowili oni większości i nie wpływali na charakter kursów. Ilość młodzieży nie przedpoborowej była na kursach tego rodzaju minimalna. Władze szkolne określiły, że na jednym stopniu może być najmniej 8 słuchaczy i najwięcej 35, przy dwóch stopniach prowadzonych łącznie przez jednego nauczyciela — liczba słuchaczy na kursie mogła dochodzić do 45.

Kursy dla młodzieży przedpoborowej były organizowane przeważnie po głuchych i zapadłych wioskach Wileńszczyzny i Nowogródziny, tam, gdzie spotykamy większą ilość analfabetów. Trwały one od października 1937 r. do końca marca 1938 r. Zajęcia trwały przeważnie po 2-3 godziny dziennie, przy czym słuchacze uczęszczali na kursy po 2-3 razy tygodniowo.

Duże trudności nauczycielstwo miało z utrzymaniem normalnej frekwencji na kursach. Jak wiadomo, nie ma dotąd żadnej ustawy, która by zmuszała do uczęszczania na kursy dla przedpoborowych. Nacisk czy to organizacji, czy też samorządów

gromadzkich i gminnych nie wystarczy, zwłaszcza dla tych środowisk, które nie są wyrobione społecznie i które nie rozumieją potrzeby dokształcania. Koniecznym warunkiem zapewnienia należytej frekwencji na kursach jest wydanie ustawy o przymsie dokształcania młodzieży przedpoborowej. Ustawa taka regulowałaby w sposób zasadniczy akcję dokształcania przedpoborowych.

Sprawa dostarczania uczestnikom kursów przyborów pisarskich i podręczników nie została dotychczas należycie rozwiązana. Władze szkolne powiatowe dla kursów dostarczają pewną ilość podręczników, natomiast przybory pisarskie słuchacze muszą mieć swoje. Przyborów tych słuchacze zwłaszcza po wsiach — najczęściej nie posiadają. Nauczyciel kupuje je najczęściej za własne pieniądze. Świadczenia rzeczowe, związane z organizacją i prowadzeniem kursów dla przedpoborowych, winny być w całości pokrywane przez samorządy gminne i skarb państwa.

Brow.

Zjazd delegatów spółdzielni „Społem” okręgu baranowickiego

15 maja br. odbył się w Baranowiczach okręgowy zjazd delegatów spółdzielni „Społem” i przedstawicieli innych niezrzeszonych Spółdzielni z terenu pow. baranowickiego, nieświeskiego, stołpeckiego, słonimskiego, nowogródzkiego i lidzińskiego.

Na zjazd przybyło około 120 delegatów oraz reprezentanci miejscowych władz administracyjnych z p. wicestarostą Pańskim na czele. Po odśpiewaniu hymnu spółdzielczego, zebranie zajął przewodniczący Stefan Urbański, dyr. K. O. ze Słonima, oddając głos sekretarzowi Rady Okr. p. Kazimierzowi Oldziejowskiemu z Baranowicz, który odczytał protokół Walnego Zjazdu z 1936 r.

Następnie delegat centrali „Społem” z Warszawy wygłosił dłuższy referat informacyjny o całokształcie stosunków gospodarczo-handlowych Związku „Społem” zaznaczając, że są one pomyślne i rokują na przyszłość znaczny wpływ na stosunki gospodarczo-handlowe w Państwie.

Następnie sprawozdanie z działalności okręgu złożył p. Stanisław Nowakowski, podkreślając znaczny rozwój w r. ub. w spółdzielczości, skutkiem czego zwiększyła się ilość Spółdzielni w okręgu z 98 do 127 i wzrosły obroty 1.099.676 zł w r. 1936 prawie do 1,5 miliona złotych w r. 1937-8. Następnie lustrator Zw. Okr. baranowickiego p. Malco zwrócił uwagę zebranych na niektóre dotkliwe braki organów zacyjnych w terenie oraz zechęcał do lokowania oszczędności w bankach Spółdzielczych „Społem”. Wreszcie do Rady Nadzorczej zostali wybrani: 1) Buchowiecki Bolesław, 2) Gołowski Wiktor, 3) Jasionowski Kazimierz, 4) Okieńczyk Eugeniusz, 5) Urbański Stefan, 6) Uryga Jakub, 7) Stręczuk Franciszek, 8) Wasilewski Antoni i 9) Swiercz Antoni. Na zesłane wybrano: Łopucha Włodz. Klinika Antoniego i Dubotówkę Aleksandra. WB.

Popierajcie pierwszą w Kraju Spółdzielnię Przeciwgruźliczą w powiecie wileńsko-trockim

jednak i zakrył oczy czerwoną chustką, a pan Michał, nieprzyjemnie na razie zdziwiony, zobaczył że już nic nie poradzi i krzyknął:

„Wiesz waspan co? Niech waspana diabli wezmą!”

I otworzył szeroko ręce. Staryskowie padli sobie w objęcia, a ich białe, jak gołąbki, głowy — przylgnęły do siebie w serdecznym uścisku.

„Wiesz waspan co?” rzekł po chwili pan Michał „chodźmy razem na kolację i niech będzie między nami zgodą!”

Przeszli do pokoju jadalnego, gdzie na stole czekały ich gryczane bliny ze śmietaną i polewka grzybowa z pierogami i tam nastąpiło całkowite porozumienie.

Nie było już więcej sprzeczek między przyjaciółmi. Długo jeszcze żyli oni w zgodzie i spokoju aż jednej jesieni, w dniu swoich imienin, umarł pan Michał a w tydzień potem, z tęsknoty i samotności, zakończył życie i pan Jan.

Dziś, chcąc ocenić ich był spokojny i bezpieczny — nie trzeba zapominac, że było to: stare dzieci. A szczęśliwy jest ten, kto duszę dziecinną potrafi zachować do późnej starości...

KONIEC.

Zjazd gospodarczy w Baranowiczach

Jak nas informują, w lipcu rb. w Baranowiczach odbędzie się wielki zjazd gospodarczy ziem nowogródzkiej, w którym mają wziąć udział członkowie rządu oraz liczni przedstawiciele województw wileńskiego i poleskiego.

Działwa pomaga wojsku

Szkoła powszechna w Horodzieju w pow. nieświeskim od kilku lat prowadzi na swoim terenie stację meteorologiczną i wysła swe spostrzeżenia do lotnictwa w Lidzie. Ostatnio lotnicy z Lidy w dowód uznania za wytrwałą i sumienną współpracę zaprosili działkę starszą tej szkoły w gościnę do siebie. Wycieczka ta odbędzie się w najbliższym czasie. Dzieci chcą uccić dzień 12 maja, uchwalili kupić z groszowych składek pilotkę dla lotników w Lidzie.

Wykłady o szybownictwie w wojew. nowogródzkim

Zarząd Okręgu LOPP urządza wykłady o szybownictwie ilustrowane przezroczaui. Wykłady odbędą się w następujących miejscowościach:

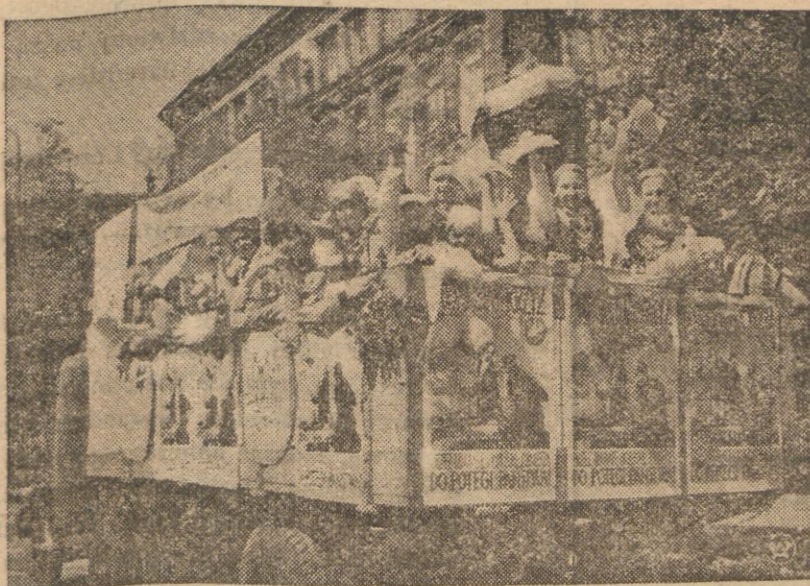
dnia 19 maja w Stołpech i Szeuczynie,
dnia 20 maja w Baranowiczach i Wołozynie,
dnia 21 maja w Słonimie,
dnia 23 maja w Nieświeżu.

Wykłady wygłoszą p. p. J. Sikorski insp. okr. lotn. i A. Tworowski instr. pil. szeb.

Żywcem pogrzebany

Antoni Grzegorz, mieszkaniec wsi Hinczewice, gm. nowomyskiej w pow. baranowickim, trudnił się kopaniem żwiru z pola swego sąsiada Zdzisława Urbanowskiego i dostarczał go do sąsiednich miasteczek w wózach cementu i cegły. Kopiąc stale w jednym miejscu żwir, wykopał znaczny dół.

Kiedy Grzegorz nie powrócił na czas do domu, rodzina wszczęła poszukiwanie. Odnaleziono nieszczęśliwego już bez życia pod zwalami żwiru w „kopalni”.

W niedzielę dn. 15 bm. odbyło się w Warszawie zakończenie Tygodnia Polskiego Białego Krzyża. W związku z tym przeciągnęły przez miasto liczne pochody propagandowe, oraz przejechały przez Warszawę samochody udekorowane odpowiednimi emblematami, z których dzieci zrzucały ulotki wzywające społeczeństwo polskie do składania ofiar na Polski Biały Krzyż. Na zdjęciu — widzimy jeden z samochodów P. B. K.

Znów padło u nas:

20.000 zł. na nr 18915 i 10.000 zł. na nr 7518

Kolektura

A. Wolańska

Warszawa — Wilno — Kraków

KRONIKA

MAJ 18
Sroda

Dziś: Feliks Kapuc.
Jutro: Piotra Celestyna

Wschód słońca — g. 3 m. 11
Zachód słońca — g. 7 m. 18

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologii USB w Wilnie z dn. 17. V. 1938 r.

Ciśnienie 759
Temperatura średnia + 23
Temperatura najwyższa + 29
Temperatura najniższa + 13
Opad —
Wiatr: połudn.-zach.
Tendencja barom.: lekki spadek
Uwagi: pogodnie.

LIDZKA

— **Zagospodarowanie łąk.** W roku bież. władze OTO i KR zwróciły baczniejszą uwagę na uprawę łąk, których brak daje się odczuwać szczególnie w związku z rozwojem mleczarstwa na terenie powiatu. Zostało wiele pod uprawę i obsiane około 100 ha terenów dotychczas nieużytkowanych. Poza tym znaczne obszary łąk są objęte opieką specjalnego instruktora łąkarstwa, utrzymywanego przez OTO i KR.

— **Młode gospodynie wiejskie uczą się szyc.** W tych dniach został zakończony kurs kroju i szycia we wsi Ossowu, gm. żyruńskijskiej. Kurs trwał 3 miesiące i liczył 15 uczenniczek.

Drugi trzymiesięczny kurs kroju i szycia został urządzony przez Zw. Mł. Wsi we wsi Foniemuchach gm. bielickiej. Na ten kurs uczęszcza 18 dziewcząt.

— **OSTROŻNIE Z OGNIEM W LESIE.** Już zdarzają się pierwsze pożary lasów. W dniu 14 bm. pożar objął znaczny obszar lasu państwowego t. zw. „Lisie doły”.

Strażnicy pożarnej z Lidy udało się pożar ugasić. Na miejscu pożaru był obecny p. sta rosta powiatowy. Są przypuszczenia, że pożar powstał od rzuconej zapalki.

Przydałyby się specjalne instrukcje dla ludności, jakie środki ostrożności należy zachować w lesie.

BARANOWICKA

— **Wiece przedwyborcze.** W związku z rozpoczętą propagandą przed wyborami do Rady Miejskiej prawie wszystkie organizacje chrześcijańskie, które przystąpiły do chrześcijańskiego bloku wyborczego, urządzają w najbliższych dniach propagandowe wiece w swych lokalach, a chrześcijański blok kobiety składający się z 11 organizacji kobiecych, który wykazał dotychczas energiczną działalność i czyni w współpracę w ogólnie chrześcijańskim Komitecie Wyborczym, urzędzą w dniu 22 o godz. 1 p. p. wiec w „Ognisku” i o godz. 4 p. p. wiec pod gołym niebem w „Parku Miejskim”.

— **Nieszczęśliwy wypadek w szpitalu.** Mieszkanca wsi Domaszewice, gm. stołowieckiej M. Powiedajło będąc w szpitalu w Baranowiczach i pielęgnując chorego synka położyła się w nocy obok dziecka tak nieszczęśliwie, że uduśiła je nieumyślnie.

DZIŚNIEŃSKA

— **Zarząd Miejski w Głębokiem założył 54 ogródki działkowe** dla bezrobotnych na obszarze 2 ha gruntów miejskich. Dotychczas już przydzielono zostało 46 ogródków. Na obsianie tych ogródków bezrobotni otrzymują nasiona. Opłata roczna wynosi 2,50 zł od ogródka, z czego 2 zł jest przeznaczony na rzecz Związku T-wa Ogródków Działkowych, reszta zaś na pokrycie wydatków administracyjnych.

— **CKM dla KOP-u.** W gm. łuzeckiej, pow. dziśnieńskiego, powstał komitet obywatelski ufundowania ciężkiego karabinu maszynowego z zaprzęgiem dla miejscowego oddziału KOP. Na wezwanie tego komitetu pracownicy umysłowi opodatkowali się dobrowolnie w wysokości 10 proc. miesięcznych płac, rolnicy zaś postanowili opodatkować się po 15 gr od hektara. Wyłoniony komitet przystąpił już do zbiórki funduszu na ten cel. Niezależnie od tego działwa szkolna gm. łuzeckiej prowadzi zbiórkę na zakupienie dla armii karabinu piechoty.

DRACENA duża szerokolistna
sprzedaje się. — Wilno, Stalowa 3

Pielgrzymka akademicka „Jasną Górę

Akademicki Komitet Ślubowań Jasnogórskich w Wilnie organizuje 21.V. 1938 r. pielgrzymkę na Jasną Górę do Częstochowy.

Zgłoszenia akademików i maturzystów przyjmuje się w lokalu Sodalicii Marińskiej Akademików ul. Wielka 64 w godzinach od 17 do 20.

Zgłoszenia społeczeństwa przyjmuje „Orbis” — Mickiewicza 16-a i Wielka 49.

Wyjazd pielgrzymki nastąpi 21.V. 1938 r. w godzinach popołudniowych. Powrót pielgrzymki nastąpi 23.V. 1938 r.

Tabela loterii

9 dzień cięgnięcia 4-ej klasy 41 Loterii Państwowej

I i II cięgnięcie

Główne wygrane

Stala dzienna wygrana 5.000 zł. padła na nr. 126145
 25.000 zł. 57086 151254
 15.000 zł.: 119713
 10.000 zł.: 57438 129219
 5.000 zł.: 81495 54631 60128
 77878 112268 151321
 2.000 zł.: 4929 5879 7522 12451
 14037 20847 45811 40383 63980
 86451 110474 115268 145445
 154919
 1.000 zł.: 15961 27794 30266
 43461 47877 54113 54649 56147
 57438 87787 94823 91245 96011
 101504 101408 114126 115742
 123508 125468 141149 155137

Wygrane po 250 zł.

195 219 56 382 425 520 630 776
 112 39 708 30 34 98 90 843 51 86
 216 62 97 316 413 51 552 60 68
 66 718 727 823 3057 97 102 14
 658 850 2084 223 392 491 97 507
 815 28 68 1142 96 218 73 381 525
 920 40 4184 255 313 663 907 5109
 28 57 255 369 99 486 625.919 6183
 280 464 708 895 97 7014 122 63
 274 307 642 532 68 729 68 807 69
 92 8134 201 18 323 39 610 741 910
 12 9014 62 282 318 483 549 77 670
 10014 85 82 170 302 483 685 709
 836 40 88 11311 39 52 652 763 54
 874 87 12143 224 449 708 47 815
 91 949 60 62 92 13078 107 15 301
 505 741 90 989 14120 53 69 684
 860.

15020 394 480 525 864 914 4 80
 57 16163 253 92 304 10 425 640
 43 717 804 11 909 17933 503 665
 709 827 934 13048 556 487 703
 944 84 19053 831 608 79 888 926
 56 20071 271 84 380 424 623 89
 746 963 21079 115 45 93 304 409
 653 732 36 961 97 22030 138 81
 206 7 66 457 755 62 861 981 23013
 66 73 88 125 32 208 805 85 425
 81 556 66 676 83 774 836 958 72
 24005 267 305 95 431 25 556 66
 699 914 39 25097 171 435 419 69
 555 89 689 811 59 87 26042 188
 836 415 43 920 27141 46 241 441
 643 733 88 848 920 61 28036 73
 102 221 323 44 64 568 845 959
 29006 1057 416 17 69 531 688 759
 65 921 80117 19 33 77 269 73 811
 562 73 66 87 715 94 809 31030 185
 229 94 517 97 603 20 760 806 907
 5 12 55 32187 277 391 421 326 612
 49 990.

33187 200 673 34093 196 240 319
 453 61 698 9 715 880 96 991 35016
 70 4 80 115 241 56 65 9 384 571 740
 3 65 919 36195 259 319 43 492 534
 627 88 741 802 86 37165 200 337 93
 423 615 889 935 38002 78 106 242
 378 406 561 75 758 870 912 22 39049
 50 107 516 827 40193 7 350 411 659
 731 59 822 3 72 905 41074 131 83
 207 391 433 50 69 621 6 78 911 42054
 266 630 5 805 39 78 43094 185 303
 415 49 618 706 65 867 913 44070 91
 127 91 354 97 493 649 75 838 51 2
 6 917 70 45065 145 246 98 385 503
 6 904 27 46019 371 404 38 57 47034
 80 247 372 501 25 50 79 644 829 69

968 48059 133 330 409 63 628 741
 806 45 60 95 952 72 89 49015 51 289
 534 636 765 827 78 310 28 83 50080
 223 350 300 99 806 50 95 997 51103
 72 91 207 20 33 393 568606 52040
 109 58 60 235 469 615 871 996 53078
 131 315 457 557 624 6 54165 79 201
 62 93 383 450 683 730 55363 95 536
 63 7 718 823 88 56104 46 86 474
 551 657 70 814 964 57080 5 423 752
 851 9 58205 52 336 511 638 826 9 52
 7 952 59005 34 109 37 364 18 723
 36 73 818 88 986 60024 81 194 260
 93 478 07 63 5 703 25 93 950 97
 61027 34 60 111 355 99 514 20 811
 32 927 44 67 99 62043 74 277 85 362
 443 87 518 34 71 762 975 63007 84
 114 233 49 311 650 64091 4 143 5
 236 74 93 355 469 655 700 9 62 808
 95 95 7

65138 99 213 23 55 339 42 449 626
 865 915 82 66125 243 63 78 323 24
 36 91 491 667 767 926 77 67309 518
 77 84 93 607 774 96 822 75 961 68476
 85 99 547 67 85 795 931 45 69071 193
 287 370 418 765 75 835 916 70073
 96 126 303 42 506 37 601 87 93 954
 70 71039 61 153 232 39 98 386 443
 531 96 642 74 706 68 884 985 72338
 406 535 678 820 944 60 73141 54 76
 05 279 99 342 56 462 577 657 788
 819 59 73 902 69 74353 87 464 597
 643 97 735 78 854 953 75063 176 210
 57 347 428 559 647 87 704 21 72 843
 921

76212 419 56 551 639 87 700 803
 77179 292 341 430 89 560 72 666 706
 803 937 78214 382 457 518 61 620
 707 88 852 981 39 62 79106 231 51
 341 69 424 42 82 513 640 909 926
 80075 116 218 300 80 414 40 42 507
 617 41 892 81211 32 98 495 795 802
 21 957 82201 69 355 83 407 749 944
 83 83102 12 28 41 392 509607 13 17
 80 826 943 64 97 84010 42 248 342 52
 438 45 527 44 650 888 59 85134 77
 206 357 58 495 936 86002 100 14 74
 229 30 40 64 344 64 75 441 667 71
 845 87080 83 114 45 68 245 392 481
 570 694 824 84 913 88082 127 300
 43 60 69 79 448 635 78 852 920 89099
 145 57 580 668 991 90049 284 74 817
 814 408 59 62 959 87 68 91209 819
 48 471 570 624 85 716 987 92020
 154 301 556 66 642 84 713 46 887
 192 93012 100 46 219 29 64 363 440
 507 46 628 742 63 822 94084 173
 331 65 66 471 565 658 772 950383
 851 86 805 905 37 52 96011 43 90 159
 75 79 316 35 575 621 84 816 23
 902 86

97164 242 95 306 17 454 642 50
 66 904 19 98244 59 343 57 81 450 850
 61 69 99194 224 322 100002 157 99
 634 841 101284 87 598 727 810 968
 79 102064 85 146 75 237 369 400 85
 75 5832 46 103189 261 309 57 67 89
 488 93 651 94 726 46 824 39 92 963
 104468 82 501 655 105226 351 538 68
 803 40 79 106039 156 253 54 69 354
 436 62 80 514 610 10 82 887 923 90
 107043 63 161 391 495 765 93 809
 108020 60 70 103 10 30 537 43 60 87
 873 905 41 63 109103 282 354 489
 705 850 110050 72 75 87 103 379 589
 96 776 869 962 110550 60 93 191 218
 83 375 409 560 87 617 866 96 948 63
 64 112009 189 98 209 21 336 512 665
 67 843 113355 497 500 81 723 938 78
 59 114005 77 110 27 280 463 521
 686 704 56 861 115106 520 362 632
 62 57 897 919 94 116023 125 259 412
 535 56 656 70 761 86282 906 117008
 82 97 130 37 250 399 456 550 734 811
 937 82 118018 268 409 513 66 769 79
 711 75 119001 47 418 24 62 557 632
 833 56 800 907 120037 87 446 51 71
 508 55 95 98 683 717 852 65 928 77

121052 117 247 83 321 647 798 979 89
 32 122006 37 56 155 221 403 49 526
 38 60 734 863 961 123068 82 363 587
 99 670 742 867 99 990 124021 125076
 119 283 316 61 407 607 32 820 909 42
 126059 158 66 70 17 274 301 489 547
 734 35 967 127220 36 58 80 128188 94
 337 38 405 50 517 78 80 621 925 87.
 1290081 125 235 479 91 799 816
 907 87 190066 199 25 391 667 709
 97 181009 21 2 48 242 307 12 551
 613 59 742 66 803 69 132069 296
 357 411 22 69 70 627 810 31 943
 133147 78 80 504 731 86 134045
 196 529 853 99 921 58 135008 38
 266 79 532 75 87 617 92 819 35 87
 74 136011 30 77 147 70 295 706
 7 15 69 971 197009 17 283 354 65
 795 889 970 188222 36 325 65 438
 570 676 99 886 915 139368 590
 668 710 20 66 893

140065 199 214 7 26 51 427 656
 817 141106 284 77 326 84 97 443
 78 642 63 801 4 39 51 969 142032
 62 141 70 9 341 429 41 72 538 846
 73 982 143180 375 510 625 715 70
 955 144061 150 273 362 72 84 725
 145069 806 417 43 639 59 710 57
 877 941 140025 43 131 49 336 459
 67 83 513 50 668 775 845 931
 147034 47 74 89 116 278 94 460
 536 749 807 906 96 14805 0 167
 241 850 458 890 967 149034 40 257
 328 484 518 23 84 603 811 768 590
 66

150087 98 138 41 222 309 40 464
 580 4 608 811 40 907 151065 71
 119 543 67 609 26 85 850 936 75
 152196 223 530 694 153051 453 593
 4 814 908 64 154215 452 510 86
 906 155001 310 402 515 92 428 818
 59 961 156023 82 92 211 59 322
 424 514 723 33 157095 171 90 223
 71 5 370 563 829 158115 479 541
 671 943 159523 30 65 86 632 798
 844 65 941

150087 98 138 41 222 309 40 464
 580 4 608 811 40 907 151065 71
 119 543 67 609 26 85 850 936 75
 152196 223 530 694 153051 453 593
 4 814 908 64 154215 452 510 86
 906 155001 310 402 515 92 428 818
 59 961 156023 82 92 211 59 322
 424 514 723 33 157095 171 90 223
 71 5 370 563 829 158115 479 541
 671 943 159523 30 65 86 632 798
 844 65 941

III cięgnięcie

Główne wygrane

Stala dzienna wygrana 20.000 zł.
 padła na nr. 132504.
 25.000 zł.: 100450.
 15.000 zł.: 42024.
 10.000 zł.: 93566.
 5.000 zł.: 9507 50180 67730 94578
 127439 143144 144189.
 2.000 zł.: 9921 33039 38554 40756
 43365 66034 73781 86620 99380
 12467 115627 126804 128292 128381
 138471 155143.
 1.000 zł.: 13192 19742 33775 35040
 43057 58311 66225 71655 72201 75997
 79146 81620 88051 91951 96363 98181
 108331 108970 113247 113384 116096
 118017 122982 124825 124865 142501.

Wygrane po 250 zł.

52 375 733 860 1134 450 518 70
 687 790 2155 254 569 625 734 54 831
 365 657 768 961 466 223 77 301 5134
 285 443 78 619 778 853 923 67 6023
 152 328 436 540 777 810 33 925 7018
 370 690 700 60 81 838 9136 69 263
 598 985 10193 789 929 11178 928
 10232 498 605 8 30 13249 438 66 77
 556 640 1 61 752 986 14038 826 83
 470 540 87 840 15120 407 267 71 524
 41 62 740 978 16017 131 459 526
 967 17010 348 645 62 6 791 804
 18511 19045 84 209 74 426
 2007 46 58 675 7 935 21385 550
 778 86 906 22299 419 578 778 977
 23348 616 780 862 24027 134 84 318
 632 55 802 35 25251 348 834 24222
 568 914 27223 985 28002 318 37 72
 509 78 87 831 29787 923 93 30066
 462 529 623 31198 340 488 516 27
 789 32129 544 686 798 9 33101 333
 59 505 27 34022 154 211 48 87 35076
 878 82 456 668 94 800 36160 437 817
 37137 416 91 875 84 976 38013396
 458 505 630 806 96 940 88 39091
 210 460 601 923

40038 211 576 657 72 789 41250
 404 42045 136 79 85 200 504 77 608
 21 735 821 976 43179 351 707 894
 44088 461 945 45575 44045 134 868
 437 945 47001 382 93 402 44 711 9
 29 48015 127 247 804 705 49100 79
 252 322 55 605 95 50496 500 611 783
 826 923 32 51136 40 7 343 470 573
 903 96 52224 8 508 647 776 981
 63044 344 418 48 78 693 974 92
 54116 8 27 216 691 761 72 88 873 956
 67 550022 95 613 53 74 968 54082
 224 39 688 766 887 57105 366 570
 636 68 99 715 58108 342 467 519 58
 874 958 74 59865 689 724 9 34

60152 60 333 672 702 800 928
 61289 688 709 941 8 86 62139 55 441
 607 63144 251 92 585 824 946 64019
 650 88 950 65007 28 46 127 61 580
 613 98 64098 234 309 510 74 639 739
 52 90 812 20 40 74 918 64 67128 294
 335 430 679 68265 546 683 711 878
 942 69010 420 79 82 512 982 70192
 269 347 557 710 71601 53 722 931 40
 72230 443 542 717 78384 318 542 655
 830 981 74091 272 342 592 668 853
 926 97 75101 338 507 671 77272 549
 58 830 45 78071 93 874 79000 72 274
 373 519 70

8012 309 557 611 5 902 81237 512
 30 72 82048 141 533 4 718 67 937
 83160 84015 359 590 861 85181 213
 504 757 894 962 84024 10 254 425
 43 672 811 61 87525 867 929 88011
 83 8 175 452 674 950 89341 582 899
 919 69 90041 249 376 681 943 91285
 426 565 98 740 57 963 92006 11 168
 321 99 415 706 864 93039 70 97 118
 43 277 311 453 658 835 94169 89 486
 514 702 801 83 95060 96185 215 83
 325 561 644 714 827 97134 860 582
 628 98046 57 299 507 22 968 81
 99389 503 94 665 94 912

100133 271 406 772 101030 125 235
 49 671 739 949 102029 474 728 980
 103018 176 244 678 831 905 7 11 69
 104109 67 90 390 105027 324 57 737
 106294 345 61 440 527 776 819 56
 939 62 107442 924 108221 896 687
 752 974 109306 663 725 47 110090
 180 665 796 870 111027 79 112236
 53 113099 146 54 384 5 424 685 773
 8 847 969 114106 299 307 772 802 932
 55 115039 749 845 61 116141 661 86
 117035 128 85 249 78 841 54 118086
 259 723 889 119184 91 392 472
 120235 45 686 839 930 121115 34
 259 608 98 727 923 98 122178 81

KRONIKA

WILEŃSKA

— Przepowiednia pogody w/g PIM'a na 18.V. 38 r.:

W środę utrzyma się jeszcze pogoda słoneczna, jednak w godzinach popołudniowych wystąpi wzrost zachmurzenia przez chmury kłębiaste ze skłonnością do burz i przelotnych deszczów, zwłaszcza w dzielnicach zachodnich i północnych. Będzie to jedynie krótkotrwałe pogorszenie się stanu pogody, gdyż przepływające nad Europą nieco chłodniejsze i wilgotne powietrze oceaniczne szybko zatraci nad kontynentem swe cechy pierwotne. Inne Upalnie.

DYZURY APTEK:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: Cz. Natęcza (Jagiellońska 1); S-ów Augustowskiego (Kijowska 2); B. Romeckiego i M. Żelańca (Wileńska 8); B. I. Frumkinów (Niemiecka 23); A. Rostkowskiego (Kalwaryjska 31). Ponadto stale dyżurują następujące apteki: Paka (Antokolska 42); Szantyra (Legionów 10) i Zajęzkowskiego (Witoldowa 22).

MIEJSKA.

— Zgromadzenie delegatów K. K. O. W dniu 21 bm. w gmachu Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie odbędzie się zwyczajne walne zgromadzenie delegatów Komunalnych Kas Oszczędności, będących członkami Związku Komunalnych Kas Oszczędności.

— 400 drzewom w lesie Antokolskim grozi wycięcie. Władze miejskie stwierdziły, że w lesie Antokolskim znajduje się około 400 drzew chorych, które łatwo mogą zarazić inne drzewa. W związku z tym Magistrat zażąda od właściciela usunięcia. Powołana została wczoraj na posiedzeniu Zarządu Miejskiego specjalna Komisja, w skład której wejdą przedstawiciele Magistratu, Dyrekcji Lasów Państwowych i Stacji Ochrony Roślin. Komisja ta zbada podejrzane drzewa i wyda decyzję.

— Budowa strażnicy pożarowej w dzielnicy śniipskiej. Magistrat na posiedzeniu wczorajszym wybrał plac na Śniipskich pod budowę strażnicy pożarowej. Plac ten położony jest obok tamtejszej szkoły.

— Roboty przy budowie strażnicy rozpoczną się w najbliższym czasie. Budowa strażnicy na Śniipskich jest pierwszym etapem w projekcie decentralizacji straży ogólnowej w Wilnie. Dzielnicą śniipską, liczącą ponad 40.000 mieszkańców, składa się przede wszystkim z domów drewnianych i dlatego niebezpieczeństwo pożaru jest tam szczególnie groźne.

— 12.000 zł. winna jest gmina niemiecka Magistratowi wileńskiemu. Gmina niemiecka zalega Magistratowi m. Wilna na 12.000 zł. tytułem kosztów leczenia chorych z tej gminy. Gmina ta zwróciła się do Magistratu wileńskiego z prośbą o rozłożenie tej sumy na raty.

Zarząd Miejski na posiedzeniu wczorajszym postanowił należność tę rozterminować na 6 lat.

— Wzrost zachorowań na tyfus. W ciągu ub. tygodnia na terenie Wilna zanotowano wzmogłą ilość zakażeń na tyfus. Miejskie władze sanitarne zarejestrowały 6 wypadków tyfusu plamistego, 3 wypadki tyfusu brzusznego i 1 — paratyfusu. Szczególnie niepokojący jest znaczny wzrost zachorowań na tyfus plamisty. Dotychczas zanotowano w Wilnie tylko sporadyczne wypadki zachorowań.

Z innych chorób zakaźnych w wymienionym czasie zanotowano następujące: błonica — 3 (zgon 1); białka — 1 (zgon 2); odra — 1; róża — 1; krztusiec — 2; gruźlica — 2 (zgonów 7); jaglica — 1; podejrzenie o wściekłość — 1; ospówka — 2; świnka — 1.

Ogółem chorowały 34 osoby. Zmarło 10.

WOJSKOWA

— Kto staje do poboru! Dziś, w 7 dniu poboru rocznika 1917, przed Komisją Poborową winni stawić się wszyscy poborowi o nazwiskach rozpoczynających się na literę M.

Jutro, 19 maja, poborowi z nazwiskami rozpoczynającymi się na literę Ł, N, O i R.

Komisja urzęduje w lokalu przy ul. Ostrobramskiej 25 od godz. 8 rano. Wszystkich objętych spisem obowiązują punktualne stawiennictwo oraz posiadanie przy sobie dokumentów.

GOSPODARCZA.

— Strajk robotników cegielnianych trwał. Przed kilku dniami donosiliśmy, że w cegielniach wileńskich wybuchł strajk robotników. Strajk mimo czynionych wysiłków do chwili obecnej nie został zlikwidowany.

Jak słychać, w najbliższych dniach ma odbyć się w Inspektoracie Pracy konferencja z udziałem przedstawicieli obu stron. Na konferencji tej ponowiona zostanie próba likwidacji strajku.

Strajkujący żądają podpisania nowej umowy przy czym zabiegają o 20-procent

Kurz dławi Wilnian

Gazety piszą, ludzie narzekają, dzieci chorują na oczy i na gardła, a Magistrat w dalszym ciągu patrzy obojętnie na to, jak tumany kurzu wirują po wileńskich dzikich, rozoranych placach, niezym po Saharze.

Doprawdy Wilnianom można kolki na głowie ciosać! Placą podatki i co za to mają?! Droga elektryczność, fatalne bruki, polamane chodniki, o stałno urągające przyzwoitości place bez trawy, rozdeptane w pagórkach i dołach, powycinane drzewa których nieczym estetycznym nie zastąpiono. a

Władze wojew. zatwierdziły budżet miasta

Onegdaj odbyło się posiedzenie Wydz. Wojew. Na porządku dziennym znalazł się m. in. nowy preliminarz budżetowy m. Wilna na rok 1938/39.

Budżet wywołał dłuższą dyskusję, w rezultacie jednak został zatwierdzony.

Władze wojewódzkie poczyniły jednak w ramach budżetu szereg poprawek,

teraz kropki wody Magistrat nam zaśnie.

Jakim prawem wobec takiej sytuacji nie polewa ulie i placów, zapewniając, jak na uragowisko, nasze płuca wysuszonymi mikroorganizmami wszelkich brudów ulicznych, a jednocześnie urządzając Dni Antygruźliczne? Dużo tu pomoże propaganda wobec takiego niechlujstwa, śmieci na każdym kroku, brudów. Jest co pokazywać wyłeczkom, zwłaszcza tym z Litwy, jeśli ezym się popisują! Od wojny nigdy Wilno brudniejsze nie było, jak teraz. Hel. Romer.

kto w najbliższym czasie zostaną przesłane Zarządowi Miasta do wiadomości i wykonania.

Nowy budżet miasta zatwierdzony został po stronie wydatków i dochodów na sumę 10 i pół milionów złotych. Jest to łączna suma wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych.

tową podwyżkę zarobków, które, nawiasem mówiąc, są w Wilnie bardzo nieduże.

ZE ZW. I STOWARZYSZEŃ.

— Jak wiadomo w dniu 26 maja br. rozpoczęcie we Lwowie swoje obrady Walny Zjazd Delegatów Związku Oficerów Rezerwy R. P. — Zjazd ten budzi bardzo duże zainteresowanie we wszystkich ośrodkach związku, a szczególnie we Lwowie.

— Zarząd Koła Wileńskiego ZOR, przypomina swym członkom, że w dniu 20 bm. odbędzie się ćwiczenie aplikacyjne w terenie. Kto chce mile spędzić czas niech się stawi przed lokalem koła ul. Orzeszkowej 11 o godz. 16 min. 30. — Dla zapewnienia sobie wygodnej lokomocji należy się zapisać za wczasu. Sekcje powiadomione osobno.

ZEBRANIA I ODCZYTY

— Dziś 342 Środa Literacka. P. Maria Kunciewiczowa znakomita pisarka, autorka „Państwa Kowalskich” mówić będzie o powieści psychologicznej oraz odczyta fragmenty własnych niedrukowanych utworów. Początek 20.15.

— Odczyt p. Anny Paradowskiej - Szelągowskiej z Warszawy pod tytułem: „Aktualia ruchu kobiecego na terenie międzywojennym”, odbędzie się dnia 19 maja (czwartek) o godz. 7 wieczorem punktualnie w lokalu Związku Pracy Obywatelskiej Kobiet przy ul. Jagiellońskiej Nr 3/5 m. 3.

Odczyt ten budzi wielkie zainteresowanie ze względu na osobę prelegentki, która jest znaną działaczką społeczną na terenie międzywojennym. Wstęp wolny. Goście mile widziani.

— Walne zgromadzenie Kasy Bezprocenowej przy par. Bernardyńskiej odbędzie się 22 maja (niedziela) o godz. 13 w lokalu Ogólna S-tej Anny 10.

Na porządku dz. sprawozdania, dyskusja, budżet i uzupełniające wybory Zarządu. Prawo w głosowaniu mają tylko członkowie czynni, nie zalegający ze składkami.

Biurowo Kasy mieści się przy ul. Zamkowej 8 i jest czynne od godz. 17 do 18 codziennie.

RÓŻNE.

— Zmiana adresu Syndykatu Emigracyjnego w Warszawie. Syndykat Emigracyjny w Warszawie mieści się obecnie przy ul. Chocimskiej Nr 5 we własnym gmachu. Korespondencje należy kierować pod powyższy adres.

— Tow. Miłośników Senty Katol. odegra w dniu 22 maja b. r. o godz. 18.30 (6.30 wieczór) w sali parafialnej przy kościele św. Ducha na cele charytatywne dramat p. t. „Genowefa”.

Lotnictwo wojskowe

Znaczenie i wzrost lotnictwa wojskowego idą w parze z ogólnym wzrostem zbrojeń.

Dobre pojęcie o roli, jaką odgrywa awiacja w przygotowaniu militarnym państwa daje zestawienie, które usła gradacją sił lotniczych. Pierwsze zatem miejsce zajmuje Italia, w której przypadają 52 aeroplany wojskowe na 1 milion mieszkańców; drugie z kolei — W. Brytania, gdzie na milion mieszkańców przypada 43 aeroplany; dalej Niemcy — 39 na milion; Francja — 36 na milion; Czechosłowacja 33 na milion; Belgia — 30 na milion; Rosja 26 na milion; Japonia 24 samoloty wojskowe na 1 milion mieszkańców.

Na każdy samolot wojskowy wypada w Italii 23 ludzi załogi, w tym 3 oficerów; w W. Brytanii — 33 ludzi w tym 3 oficerów; w Niemczech — 50 (2 oficerów), we Francji — 33 (2 oficerów), w Czechosłowacji — 17 (2 oficerów), w Belgii — 10 (0,4 oficerów), w Rosji — 22, w Japonii — 16 (4 oficerów).

RADIO

ŚRODA, dnia 18 maja 1938 r.

6.15 Pieśń. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka. 7.00 Dziennik por. 7.15 Muzyka. 8.00 Audycja dla szkół. 8.10 Przerwa. 11.00 Audycja dla poborowych. 11.15 Audycja dla szkół. 11.45 Wirtuoz na flecie. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Audycja połudn. 13.00 Wiad. z miasta i prowincji. 13.05 Koncert rozr. 14.25 „Za chlebem” — nowela Henryka Sienkiewicza. 14.35 Muzyka popularna. 14.45 Przerwa. 15.30 Wiad. gospodarcze. 15.45 „Ho kus - pokus, dominikus — Matura czarnoskipska” — audycja dla dzieci. 16.00 „Uczmy się mówić”. 16.15 Koncert popularny w wyk. Crk. Rozgł. Wil. pod dyr. Wł. Szczepańskiego. 16.50 Pogadanka. 17.00 „Żołnierz polski w średniowieczu”. 17.15 Jan Brahms: Kwartet fortepianowy op. 26 A-dur. 17.50 Przygotowanie dziecięcej do obrony kraju. 18.00 Wiad. sportowe. 18.10 „Kleek nad rzekę Lań” — pogadanka Włodzimierza Larouya. 18.20 „Chłopi białoruscy w powstaniu 1863 roku” — audycja w opr. Romana Kiersnowskiego. 18.40 Muzyka z płyt. 18.50 Program na czwartek. 18.55 Wil. wiad. sport. 19.00 „Największa sprawa” — fragment z powieści: Teodora Parnickiego p. t. „Aecjusz”. 19.20 Recital śpiewaczy Konrada Żelichowskiego. 19.35 Stary Doktor odpowiada na listy. 19.50 Nowe wiersze Jerzego Ronard - Bujnickiego. Recytuje Celina Niedźwiedzka. 20.00 „Co in leresuje słuchaczy?” — pogadanka Adama Wyleżyńskiego. 20.10 Recital wioloncelowy Arnolda Rozlera. 20.45 Dziennik wieczorny. 21.55 Pogadanka. 21.00 Koncert chopinowski w wyk. Henryka Sztompki. 21.45 „Poeci Apelu” — kwadrans poezji. 22.05 Kolejodskop. Lekka audycja muzyczna. 22.50 Ostatnie wiad. 23.00 Tańczymy. 23.30 Zakoczenie.

CZWARTEK, dnia 19 maja 1938 r.

6.15 Pieśń por. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka. 7.00 Dziennik por. 7.15 Muzyka. 8.00 „Uwaga dzieci, letnicy jadą” — Józefa Lewona. 8.10 Przerwa. 11.00 Audycja dla poborowych. 11.15 Pieśni Stanisława Niewiadomskiego. 11.40 Utwory wioloncelowe w wyk. Gaspara Cassado. 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Audycja południowa. 13.00 Wiad. z miasta i prowincji. 13.05 „To tylko córka” — pogadanka Wandy Mackiewiczowej. 13.15 Koncert życzęci. 14.25 „Za chlebem” — nowela Henryka Sienkiewicza. 14.35 Muzyka popularna. 14.45 Przerwa. 15.30 Wiadomość gospodarcza. 15.45 „Rozmowa muzyka z młodzieżą”. 16.15 Koncert solistów. 16.50 Pogadanka. 17.00 „O bibliotece naukowej dla młodzieży. 17.15 Gra zespół salon. 17.50 Poradnik i wiad. sportowe. 18.10 Pogadanka radiotechniczna Mieczysława Galskiego. 18.20 Dzieci Wilna śpiewają pieśni ludowe. 18.40 „Pani Romalska” — słucha symfonii — monolog Jadwigi Kłoczowskiej. Wygłosi Irene Jasińska. 18.50 Program na piątek. 18.55 Wil. wiad. sportowe. 19.00 Premiera słuchowska „Bohaterowie” — Józefa Wechberga. 19.30 Karol M. Weber: Grand Duo Concertant F-dur op. 48. 19.50 Pogadanka. 20.00 Koncert rozrywkowy. W przerwie ok. 20.45 Dziennik wieczorny i pogadanka. 21.45 „Portret Kardynała Newmana” — szkice literackie. 22.00 Twórczość Karola Szymanowskiego. 22.50 Ostatnie wiad. 23.00 Tańczymy. 23.30 Zakoczenie.

TEATR I MUZYKA

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE.

— Dziś, w środę dnia 18 maja o godz. 8.15 wiecz. odegrana zostanie po raz 21 do skończenia komedia współczesna w trzech aktach Tadeusza Rittnera „Wilki w noc”.

— Premiera. Teatr Miejski na Pohulance przygotowuje na rozpoczęcie sezonu letniego — wodewil ze śpiewami i tańcami w 3 aktach K. Krumłowskiego „Królowa przedmieścia” w inscenizacji i reżyserii Leona Schillera. Premiera zapowiedziana jest na sobotę dnia 21 maja.

— Reprezentacyjny balet polski — po powrocie z zagranicy — wystąpi w Teatrze Miejskim na Pohulance w dniach 1 i 2 czerwca b. r.

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA”

Dziś Janina Kulczycka wystąpi w op. „Orłów” w jednej z najlepszych swych kreacji.

TEATR „QUI PRO QUO”.

— Dziś w dalszym ciągu arcywesoła rewiaw w 2 częściach 16 obrazach p. t. „Jak przed wojną”. Udział biorą: Maria Zelmówna, Zofia Wilczyńska, Trio F. F., kwartet Wyględowski, Adolf Bożyński, Włodzimierz Ukrainczyk i Antoni Jaksztas. Początek o godz. 7 i 9.30. Ceny propagandowe, balkon gr. 25.

— Zespół operetki lwowskiej w ogólnym „Czerwonego Sztralla” da w czwartek 19 i w piątek 20 bm. dwa wieczory humoru, pieśni i tańca pod art. kierown. Antoniego Kaczorowskiego.

Hotel EUROPEJSKI
w WILNIE
Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach. Winda osobowa

Dwa nagłe zgony

Wczoraj w Wilnie zanotowano dwa nagłe zgony: Przy ulicy Subocz 8 zmarła nagle 55 letnia E. Germaje. Przy ul. Końskiej 20 zmarła nagle 57 letnia S. Opowiczowa.

wybrak

Gdy wczoraj dorożkarz K. Korowski stał w jednym ze sklepów przy ul. Kalwaryjskiej i coś kupował, niezauważony sprawa od strony ulicy cisnął kamieniem. Szybko pękła, zaś Borowski doznał wyblecia zębów.

Nieszczęśliwe wypadki

Wypadki nieostrożnej jazdy są ostatnio na porządku dziennym. Przy zbiegu ul. Do milkańskiej i Wileńskiej rower motorowy, prowadzony przez Samuela Milejkowskiego najechał z całym rozpędem na dorożkę Bronisława Karpowicza.

Koń został pokaleczony, rower uszkodzony.

Odnalezienie skradzionego radioodbiornika

W piwniarni przy ulicy Sołtanskiej 3, znaleziono radioodbiornik firmy „Elektrik” skradziony ze świetlicy Polskiej Małcherzy Pracującej „Orle” przy ul. Kalwaryjskiej 24.

Napad na ucznia

Eugeniusz Olechnowicz, (Sołtanska 28) w stanie pijanym napadł na wracającego do domu ucznia szkoły technicznej Henryka Pawłowicza i pobił go dotkliwie kamieniem w głowę. Napastowany, broniąc się, uderzył w głowę Olechnowicza. Bójkę zlikwidowała policja. (c)

Ustanowienie Okręgowych Izb Lekarsko-Dentystycznych

Minister opieki społecznej ustanowił następujące okręgowe izby lekarsko - dentystyczne: w Warszawie — obejmującą obszar m. st. Warszawy; w Poznaniu — obejmującą obszary województw: kódzkiego, pomorskiego, poznańskiego i śląskiego w Wilnie — obejmującą obszary województw: białostockiego, nowogródzkiego, poleskiego, warszawskiego i wileńskiego; w Krakowie — obejmującą obszary województw: kieleckiego, krakowskiego, lubelskiego, lwowskiego, stanisławowskiego, tarnopolskiego i wołyńskiego.

Jednocześnie ogłoszone zostało rozporządzenie ministra opieki społecznej o ordynacji wyborczej do rad okręgowych izb lekarsko - dentystycznych. Rozporządzenie to, które weszło w życie dnia 16 bm., zawiera szereg postanowień o wyborach do rad okręgowych izb lekarsko - dentystycznych.

W wyborach uprawnionymi do głosowania są: w istniejących izbach — osoby, wpisane na listę członków izby nie później, niż na 30 dni przed ogłoszeniem wyborów, w nowo ustanowionych izbach — lekarze - dentyści, zamieszkali na obszarze działalności danej izby nie później, niż na 30 dni przed ogłoszeniem wyborów, oraz osoby, mające prawo wykonywania praktyki lekarskiej które w terminie, ustanowionym przez komisarzy rządowego, załączają wpisanie ich na listę wyborców.

Wybory przeprowadza komisja wyborcza, która składa się z prezesa izby, jako przewodniczącego oraz z jego zastępcy i członków, wybieranych przez radę izby spośród wszystkich członków izby. Rozporządzenie ustanawia następującą liczbę członków komisji wyborczej: dla izb, liczących do 1000 członków — 8, od 1000 — 1500 członków — 10, ponad 1500 członków — 12.

Do zadań komisji wyborczej należy między inn. ustalanie spisu wyborców i liczby członków przyszłej rady, rozważanie i rozstrzyganie spraw, związanych z wyborami do rady, projektowanie kandydatów do przyszłej rady i ich zastępców.

Jednocześnie z wyborami członków rady wybiera się ich zastępców.

Wybory do rady odbywają się przez głosowanie na poszczególnych kandydatów. Spośród liczących się zawodowo stowarzyszenia lekarsko - dentystyczne, zarejestrowane na obszarze działalności danej izby, mogą wskazać swojego przedstawiciela i jego zastępcę, jako uprawnionych do brania udziału w charakterze mężów zaufania tych stowarzyszeń w czasie głosowania i obliczania głosów.

Głosowanie jest tajne, odbywa się za pomocą kartek wyborczych i jest dozwolone: na kandydatów, zaprojektowanych przez komisję wyborczą lub na inne osoby, mające prawa wyborcze.

W razie ustąpienia któregośkolwiek z członków rady, na jego miejsce wchodzi zastępca, który otrzymał z listy zastępców największą liczbę ważnie oddanych głosów. Komisja wyborcza, ustalając wykaz wybranych zastępców, ustala jednocześnie kolejność zastępstwa.

Pierwsze wybory do rad nowoustanowionej izby i do Naczelnej Izby Lekarsko - Dentystycznej przeprowadza komisarz rządowy. Komisarz rządowy oraz jego zastępca po woli minister opieki społecznej. Komisję wyborczą powołuje również minister opieki społecznej na wniosek komisarzy rządowego spośród lekarzy-dentystów.

Ogłoszenia i instrukcje komisarzy rządowych, związane z pierwszymi wyborami do rad nowoustanowionych izb, powinny być zamieszczone w Monitorze Polskim.

Ceny w Wilnie

Centralne Biuro Statystyczne m. Wilna sporządziło wykaz cen niektórych artykułów notowanych na rynkach wileńskich w dn. 13 maja rb. w złotych za 1 kg.

Chleb żytni przem.	0,33	0,38
„ „ „	0,30	0,31
„ „ razowy	0,22	0,23
„ „ przenny	0,50	0,60
Mąka przem.	0,35	0,52
„ „ „	0,50	
„ „ „ 65%	0,22	0,23 1/2
„ „ „	0,33	0,35
„ „ „	0,80	1,10
„ „ „	0,70	0,90
„ „ „	1,10	1,40
Karpiel żywe	2,20	2,40
Szczupaki żywe	1,80	2,50
„ „ „	1,40	2,00
Okonie	1,00	1,60
Plotki	1,00	1,20
Drobne ryby	—	—
Ziemniaki	0,05	0,05
Kapusta kiszona	0,15	0,20
„ „ „	0,10	0,20
Marchew	0,12	0,20
Buraki	0,08	0,10
Brokiew	0,08	0,10
Cebula	0,20	0,30
Masło świeże	2,50	3,20
„ „ solone	2,70	3,00
Mleko za 1 litr	0,17 1/2	0,20
Śmietana za 1 litr	0,80	1,15
Jaja za 1 sztukę	0,05	0,07 1/2
Papierówka za 1 mp.	15,00	

HOTEL „ST. GEORGES”
w WILNIE
Pierwszorzędny — Ceny przystępne
Telefony w pokojach

W sprawie najścia na mieszkanie

W notatce p. t. „Najście na mieszkanie” w nrze z dnia 9 maja podano, że w awanturze brał udział młody in. Witold Marcinkiewicz i Michał Kudzin. Jak następnie ustalono zostało, znaleźli się oni na miejscu awantury przypadkowo.

Sport w kilku wierszach

W meczu rugby o mistrzostwo Europy, rozegranym pomiędzy reprezentacjami Francji — Rumunia w Bukareszcie, zwyciężyli Francuzi 11:8 (11:0).

W niedzielę nastąpiło uroczyste otwarcie w Piszczanach szermierczych mistrzostw świata, zorganizowanych pod protektoratem prezydenta Czechosłowacji dra Benesza.

Z okazji otwarcia przemówienia wygłosił — burmistrz Piszczan i prezes czechosłowackiego Zw. Szermierczego oraz prezes Międzynarodowego Związku Szermierczego.

Na zawody przybyli szermierze Anglii, Belgii, St. Zjednoczonych, Francji, Holandii, Włoch, Rumunii, Szwecji Jugosławii oraz go sponsorze.

W ostatniej chwili z udziału w mistrzostwach zrezygnowała Grecja.

Piżkarska reprezentacja Irlandii opuściła w niedzielę Dublin udając się na mecz do Pragi i Warszawy. Ostateczny skład drużyny irlandzkiej jest następujący:

bramkarz — Mackenzie, obrońca — Gorman i Gaskins, pomoc — O'Reilly, O'Mahony, Turner, atak — Flanagan, Dunne, Davis, Carey, O'Keefe,

rezewowi — Harrington i Donnelly.

Irlandzcy przybędą do Pragi w poniedziałek wieczorem. Mecz z Czechosłowacją rozegrają w środę. W piątek rano wyjadą z Pragi i przybędą do Warszawy w piątek o godz. 23.30.

W Warszawie Irlandzcy mieszkają będą w hotelu „Bristol”.

W finałach tenisowych mistrzostw Niemiec padły wyniki:

W grze pojedynczej panów Henkel - Ma 6:2, 3:6, 6:4, 6:1.

W grze pojedynczej pań — Horn — Ulstein 6:2, 6:3.

W grze podwójnej panów Henkel — Me 6:2, 6:2.

W międzypaństwowym meczu tenisowym Szwajcaria pokonała Norwegię 6:0.

W towarzyskim meczu piłkarskim angielska drużyna Preston pokonała w Paryżu francuski zespół Racing 4:2. Do przerwy prowadzili Francuzi 2:0.

Pływacy japońscy uzyskali ostatnio szereg dobrych wyników, a mianowicie:

100 i 200 mtr. dowolnym — Arai 59 sek i 2:16,6 min.

200 m klas. — Hamuro 2:44 min.

100 i 200 m grzbiet. — Kojima 1:08,4 min.

1:23,8 min. Ten ostatni wynik jest nowym rekordem Japonii.

Bokserska reprezentacja Europy przybyła do Chicago, uroczyste powitanie na dworcu przez przedstawicieli amerykańskiego Związku Bokserskiego oraz liczne rzesze sportowców amerykańskich.

Bokserzy europejscy rozpoczęli trening przygotowawczy. Pisma amerykańskie jedno

Teatr „Qui Pro Quo” Ludwisarska 4. Tel. 26-87

Dzisiaj w dalszym ciągu przebiega rewia w 2-eh częściach 16 obrazach p. t. „**Jak przed wojną**” W programie: Rozkoszny synus, Cyrullik golf. Hawajskie noce, Marinella, Antos zagraj, Zgrane towarzystwo oraz szereg nowych numerów pióra najlepszych autorów. Początek o godz. 7 i 9,30 wiecz. Ceny miejsc propagandowe balkon 25 gr.

PAN Ostatni „Ostatni alarm”

Jutro premiera **PAUL MUNI** w najnowszym pięknym filmie „Prawda zwycięża”

CASINO Dziś. Najgłośniejszy film, który stał się powodem skandalu między Anglią i Ameryką p. t.

KRÓL I CHÓRZYSTKA W rol. gl. Fernand Gravet on — król, a ona — dostateczny powód dla którego król rzekł się korony. Nadprogram dodatk!

HELIOS Film najsilniejszych wrażeń **Boris KARLOFF**

jako „**Żółty pirat**” (Jego jedno słowo stanowiło o życiu lub śmierci milionów) Nadprogram: **Wiosna zakochanych** Oliwia de Havilland, Anita Louise Komedja miłos. UWAGA: Seanse o g. 4—7—10

Chrześcijańskie kino Dziś wielki film przygód i sensacji p. t.

SWIATOWID „ZEW DŻUNGLI” Sceny o niebywałym napięciu. Walki zwierząt z ludźmi. Zwycięstwo prawdziwej miłości Żew Dżungli—to film jakiego dotąd nie było. Początki: 5, 7 i 9, w niedzielę i św. od 1-ej

OGNISKO Dziś. Rewelacyjny film polski o dzweczatach wielkiego miasta zrealizowany wg głośnej powieści Poli Gojawczyńskiej p. t.

„**Dziewczęta z Nowolipek**” Role główne: Barszczewska, Wiszniewska, Jaraczówna, Wysocka, Cwiklińska, Siępowski In Nadprogram: **UROZMAICONE DODATKI.** Początek seans. o 4-ej, w niedz. i św. o 2-ej.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Konto P.K.O. 700.312. Konto rozrach. 1, Wilno 1
Centra: Wilno, ul. Biskupa Bandurskiego 4
Redakcja: tel. 79. Godziny przyjęć 1—3 po południu
Administracja: tel. 99—czynna od godz. 9.30—15.30
Drukarnia: tel. 3-40. Redakcja rękopisów nie zwraca.

Oddziały: Nowogródek, ul. Bazyliańska 35, tel. 169; Lida, ul. Górniańska 8, tel. 166; Baranowicze, Ułańska 11; Pińsk, Dominikańska 40. Przedstawicielstwa: Kleck, Nieswież, Słonim, Stołpce, Szczuczyn, Wołożyn, Wilejka, Grodno — 3 Maja 6, Suwałki — Em. Plater 44, Równe — 3-go Maja 13, Wolkowysk — Brzeska 9/1.

KINA I FILMY

„ZEW DŻUNGLI”. (Kino Światowid).

Wszystkie zwykłe epitety reklamowe „nadzwyczajny super film! tego jeszcze nie było” nie są przesadne w zastosowaniu do tego filmu, niemieckiej wytwórczości. Treść nie bardzo trzyma się sensu, ani logiki — ale nie o to chodzi, tylko o zwierzęta i ich niebywałe poskromienie, atletycznej budowy mężczyźni, niefotogenicznego, ale jakże wspaniale tresującego swych przyjaciół z dżungli. Jest słoń, który rozmawia ze swym panem, tak wachluje uszami i kwiczy wzruszająco i czule, otacza go opieką i porywa trąbą do góry by ocalić tęgiego Bobby i je go ukochaną od stada rozszalałych słoń trąających instalację milionerów — snobów na pobrzeżu dżungli.

Boby ma też tygrysa, z którym wycynia niesamowite harce i pieszczoty, tarza się z nim, śpi na nim, walczy, zwierzy ryczy z prawdziwą złością i nie szarpie poskromiciela. Nie można pojąć jak się to robi. Jest i mała małpa, która myje talerze jeźdźcem i ściera, pierze bieliznę i pucuje buty. Film jest wspaniały pod względem krajobrazu i ewolucji zwierząt. I dobrze tym, że na tę gromadę snobów, która urządziła plażę, dancinę, bar i wszystkie bzdury „cywilizacji” na brzegu wyspy nachodzą słońce i bawoły wystraszone z lasu strzałami jednego z bubków, który nie miał nic pilniejszego, jak po biedz do puszczy, zastrzelił świętego byka tubylców, a potem w tchórzowski sposób strzelał do oswojonego tygrysa, zabijając go drożdże gaza i trafiając do młodej dziewczyny.

Polecane młodzieży i przyjaciółom zwierząt, zdjęcia są doskonałe, można dostrzec „wyraz twarzy” słońca nie mówiąc o małpach. Jest słoń i ssące pierś mamy.

Nadprogram bardzo dobry i ciekawy reportaż zakładania kabli telefonicznych, pewnie nikt z rozmawiających nie uświadomiał sobie ile trudu i precyzji wymaga taka robota. Widok nader pouczający.

Ceny nabiału i jaj

Oddział wileński Zw. Spółdzielni Mleczarskich i Jajczarskich notował 17 b. m. następujące ceny nabiału i jaj w złotych:

Masło za 1 kg:	hurt:	detal
wyborowe	3.00	3.30
stołowe	2.90	3.20
solone	2.60	2.90
Sery za 1 kg:		
edamski czerwony	2.25	2.60
edamski żółty	2.05	2.40
litewski	1.80	2.10
Jaja	kopa:	sztuka:
nr. 1	4.20	0.07 1/2
nr. 2	3.90	0.07
nr. 3	3.30	0.06

Giełda zbożowo-towarowa i lniarska w Wilnie

z dnia 17 maja 1938 r.

Ceny za towar średniej handlowej jakości, za 100 kg. parytet Wilno, przy normalnej taryfie przewozowej (len za 1000 kg. -co wag. st. zał.) Ziemiopłody — w ładunkach wagonowych, mąka i otręby — w mniejszych ilościach. W złotych:

Żyto I stand. 696 g/l	20.—	20.50
II	670	19.50 20.—
Pszonica I	748	26.25 27.25
II	726	25.25 26.25
Jęczmień I	678/673 (kas.)	—
II	649	17.— 17.50
III	620,5 (past.)	16.50 17.—
Owies I	468	18.75 19.25
II	445	17.75 18.25
Gryka	630	16.75 17.25
	610	16.25 16.75
Mąka żytnia gat. I 0—50%	32.—	33.—
II 0—65%	29.—	30.—
III 50—65%	—	—
razowa do 95%	22.—	23.—
Mąka pszen. gat. I 0—50%	41.50	42.—
II 0—65%	41.—	41.50
III 30—65%	32.—	33.—
II-A 50—65%	23.75	24.25
III 65—70%	20.—	21.—
pastewna	16.25	17.—
ziemniaczana „Superior”	—	—
„Prima”	—	—
Otręby żytnie przem stand.	13.—	13.50
Otręby pszen. śred. przem. stand.	13.—	13.50
Wyka	—	—
Łubin niebieski	12.50	13.—
Siemie lniane b. 90% f-co w. s. z.	51.—	52.—
Len trzepany Wołożyn	1450.—	1490.—
Horodziej	1900.—	1940.—
Traby	1450.—	1490.—
Miory	1410.—	1450.—
Len czesany Horodziej	2120.—	2160.—
Kądział horodziejaska	1530.—	1570.—
Targaniec moczony	750.—	790.—
Wołożyn	920.—	960.—

W tym roku i Ty możesz fotografować!
System ratalny „Kodak” umożliwia zaopatrzenie się w nowoczesny aparat „Kodak” Retina anast. f. 3,5 — 36 zdjęć 24x36 mm
Zaliczka zł. 13.- reszta na 12 rat miesięcznych!
Najlepsze zdjęcia zapewnią biona **Panatomic**
O systemie ratalnym „Kodak” informacje w firmie
Foto-Skład M. Rabinowicz
Wilno, Wielka 8

PROSZKI DLA DOROSŁYCH I DZIECI
KOWALSKINA

Wytwórnia sztucznych wód mineralnych i napojów chłodzących pod firmą **E. Tromszczyński** w Wilnie pod kierownictwem **mgra W. Wrześniowskiego** poleca: sztuczne wody mineralne (Vichy, Ems, Karlsbad i inne) i napoje chłodzące przyrządzane wyłącznie na cukrze.
Zakład: PIWNA 7. Tel. 24-86
Magazyn: WIELKA 30.

SÓL do NÓG
AGEPIN z KOGUTKIEM
pewna ból, otępienie, nabrażenie nóg, zmęczenie, podniecenie, które po tej kąpieli dzieje się ustępuje, nawet pasmoletem. Przeciś użycia na opakowaniu!

RÓŻE plenne, krzaczaste, **DALIE**, truskawki, flanse bratków i stokrotek w dowolnej ilości — poleca **W. WELER w Wilnie**
ul. Sadowa 8, tel. 10-57
ul. Zawalna 18, tel. 19-51

PRACA

MŁODA KOBIETA poszukuje pracy do małej rodziny na pokojówkę, służącą. Prosta 21, mieszkanie Burnejko.

LETNISKA

LETNISKO maj. Ożyszki (autobusem do Podbrzezia). Mieszkanie 2 pokojowe. Informacje tel. 2130 w godz. 10—11 i od 4—5.

Kupno i sprzedaż

SAMOCHOÓD w bardzo dobrym stanie — małowrażowy „Fiat włoski” 4 osobowy — sprzedaje się okazjynie. Adres w Administracji Kuriera Wileńskiego.

Ogłoszenie

Wzięcie w Wilejce zawiadania, że w dniu 2 czerwca 1938 r. o godz. 12 odbędzie się w kancelarii więzienia przetarg na dostawę artykułów żywnościowych. Bliższych informacji udziela Kierownik Działu Gospodarczego codziennie, za wyjątkiem niedziel i świąt. Składanie ofert do dnia 1 czerwca 1938 r. Naczelnik więzienia. (podpis nieczytelny).

LEKARZE

DOKTOR MED. J. Piotrowicz-Jurczenkowa Ordynator Szpitala Sawicz. Choroby skórne, weneryczne i kobiece, ul. Wileńska Nr. 34, tel. 18-66. Przyjmuje od 5—7 wiecz.

DOKTOR Zeldowicz

Choroby skórne, weneryczne, syfilis, narządów moczowych, od godz. 9—1 i 5—8 w.

DOKTOR Zeldowiczowa

Choroby kobiece, skórne, weneryczne, narządów moczowych od godz. 12—2 i 4—7, ul. Wileńska Nr 28 m. 3, tel. 277.

LEGARZ-DENTYSTA S. Spalter

przeprowadz. na ul. wielką 19 Nowoczesna protetyka dentystyczna — porcelanowe koronki.

AKUSZERKI

AKUSZERKA Maria Laknerowa przyjmuje od godz. 9 rano do godz. 7 wiecz — ul. Jakuba Jasińskiego 1a—3, róg ul. 3-go Maja obok Sądu.

AKUSZERKA Smiałowska

oraz Gabinet Kosmetyczny, odmładzanie cery, usuwanie zmarszczek, wargów, piegów, brodawek, łupieżu, usuwanie tłuszczu z bioder i brzucha, kremy odmładzające, wanny elektryczne, elektryzacja. Ceny przystępne. Porady bezpłatne. Zamkowa 26—6.

RÓŻNE

ODDAM na własność dziecko (bliźnięta dziewczynki) ul. Ogórkowa 44—2.

POSZUKUJE współnika z 5.000 — 10.000 złotych do kulturalnego przedsięwzięcia do bieżącego postawionego. Zgłaszać się ul. Lwowska 26 m. 15 godz. 3—5 p. p.

ZA 5 ZŁ. FUTRO przechowujemy przez całe lato. Zaś futra powierzone nam obecnie do naprawy przechowujemy bezpłatnie. Przeróbka może być zrobiona jesienią po ukazaniu się ostatnich żurnali. Skład futer SWIRSKI, Wilno Niemiecka nr 37, telefon 8-28.

JAMNIKI — SZCZENIĘTA czarne — pod palane, rasowe do sprzedania, ul. Antokołska 39—3. Godz. 10 — 20-ta.

Dokumentem żywotności każdego przedsiębiorcy jest ...

... dobra reklama w naszym piśmie

